

Peer-to-peer půjčky a jejich poskytovatelé v České republice

Bakalářská práce

Vedoucí práce:

Mgr. Ing. Pavlína Balcarová Ph.D.

Michaela Kopecká

Brno 2017

Na tomto místě bych ráda poděkovala Mgr. Ing. Pavlíně Balcarové, Ph.D., vedoucí této práce, za veškerý čas, který mi věnovala, a za cenné rady a připomínky, kterými přispěla k vypracování této práce.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto práci: **Peer-to-peer půjčky a jejich poskytovatelé v České republice**

vypracovala samostatně a veškeré použité prameny a informace jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s platnou *Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací*.

Jsem si vědoma, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 Autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity o tom, že předmetná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne 19. května 2017

Abstract:

Kopecká, M. Peer-to-peer loans and their providers in Czech Republic. Bachelor thesis. Brno: Mendel University in Brno, 2017

The bachelor thesis focuses on peer-to-peer loans and their providers in the Czech Republic. The thesis assesses peer-to-peer loans from the point of view of a representative borrower based on three selected indicators, such as interest rate, annual percentage rate and increase coefficient. The thesis further examines the question, whether system of peer-to-peer lending is more advantageous than traditional banking institutions for the borrower. The output of the thesis is finding the most advantageous peer-to-peer loans provider for a given applicant and its subsequent comparison with a selected banking institution. Finally, general recommendations are made for applicants to help them choose the appropriate consumer loans provider.

Keywords

Peer-to-peer loans, Peer-to-peer platforms, consumer loans, comparison, bank

Abstrakt:

Kopecká, M. Peer-to-peer půjčky a jejich poskytovatelé v České republice. Bakalářská práce. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2017

Bakalářská práce se zabývá tématem peer-to-peer půjček a jejich poskytovatelů v České republice. Práce posuzuje výhodnost peer-to-peer půjček z pohledu reprezentativního dlužníka na základě tří vybraných ukazatelů, kterými jsou úroková míra, roční procentní sazba nákladů a koeficient navýšení. Práce dále zkoumá otázku, zda je systém peer-to-peer financování pro žadatele výhodnější než klasické bankovní instituce. Výstupem práce je nalezení nejvýhodnějšího poskytovatele peer-to-peer půjček pro daného žadatele a jeho následné srovnání s vybranou bankovní institucí. Na závěr jsou sestavena obecná doporučení pro žadatele, která by jim měla pomoci s volbou vhodné varianty poskytovatele spotřebitelských úvěrů.

Klíčová slova

Peer-to-peer půjčky, Peer-to-peer platformy, spotřebitelský úvěr, srovnání, banka

Obsah

1	Úvod a cíl práce	13
1.1	Úvod.....	13
1.2	Cíl práce.....	14
2	Literární rešerše	15
2.1	Počátky peer-to-peer financování	15
2.1.1	Vývoj peer-to-peer půjček ve Spojených státech amerických	16
2.1.2	Vývoj peer-to-peer půjček ve Velké Británii.....	17
2.2	Obecné charakteristiky peer-to-peer půjček.....	18
2.2.1	Kdo je typický žadatel.....	19
2.2.2	Výhody a nevýhody peer-to-peer půjček z pohledu žadatele.....	19
2.3	Peer-to-peer půjčky v České republice	20
2.3.1	Právní regulace peer-to-peer platforem	21
2.3.2	Registrace dlužníka	21
2.3.3	Vymáhání nesplacených půjček.....	22
2.4	Spotřebitelský úvěr a nástroje pro jeho komparaci	22
2.4.1	Úroková sazba	23
2.4.2	Roční procentní sazba nákladů.....	24
2.4.3	Koeficient navýšení	24
3	Charakteristiky vybraných peer-to-peer platforem	25
3.1	Poplatky vybraných peer-to-peer platforem.....	25
3.2	Zonky.....	26
3.2.1	Půjčování na Zonky	27
3.3	Benefi	27
3.3.1	Půjčování na Benefi	28
3.3.2	Pozastavení činnosti Benefi	29
3.4	Bankerat.....	29
3.4.1	Půjčování na Bankerat.....	30

4	Metodika	31
4.1	Metodika modelových příkladů	32
5	Vlastní práce	34
5.1	Půjčka na portálu Benefi.....	34
5.1.1	Modelový příklad půjčky na Benefi.....	34
5.2	Půjčka na portálu Zonky	37
5.2.1	Modelový příklad půjčky na Zonky	37
5.3	Půjčka na portálu Bankerat	39
5.3.1	Modelový příklad půjčky na Bankerat	39
5.4	Porovnání půjček u vybraných portálů.....	41
5.5	Půjčka u společnosti Air Bank	44
5.5.1	Modelový příklad půjčky u společnosti Air Bank	45
5.5.2	Modelový příklad pro opožděnou splátku u Air Bank	47
5.6	Srovnání půjčky u společností Zonky a Air Bank.....	48
5.7	Doporučení pro žadatele	49
6	Diskuze	50
7	Závěr	51
8	Literatura	53

Seznam obrázků

Obr. 1	Proces získání půjčky na Zonky	27
Obr. 2	Složení celkové zaplacené částky u vybraných platforem	44

Seznam tabulek

Tab. 1	Poplatky vybraných P2P platforem	26
Tab. 2	Souhrnné informace o půjčce u společnosti Benefi	36
Tab. 3	Souhrnné informace o půjčce u společnosti Zonky	38
Tab. 4	Souhrnné informace o půjčce u společnosti Bankerat	40
Tab. 5	Srovnání poplatků vázaných k půjčce u vybraných portálů	41
Tab. 6	Srovnání úrokové sazby a RPSN u vybraných portálů	42
Tab. 7	Srovnání navýšení u jednotlivých portálů	43
Tab. 8	Souhrnné informace o půjčce u společnosti Air Bank	46
Tab. 9	Parametry půjčky s opožděnou splátkou u společnosti Air Bank	47
Tab. 10	Výsledné srovnání pro Zonky a Air Bank	48

1 Úvod a cíl práce

1.1 Úvod

Poslední dobou je v mediích stále více slyšet o tzv. půjčkách od lidí. Půjčka od lidí funguje na jednoduchém principu, kdy se na požadovanou sumu obvykle skládá větší počet investorů. Proces půjčování probíhá přes internetovou platformu, která propojuje stranu dlužníka a věřitele. Smyslem těchto půjček by mělo být zajistit si levný úvěr bez přítomnosti banky. Tento systém financování se ve světě nazývá peer-to-peer lending.

S příchodem tohoto typu financování, který je v České Republice teprve krátce, se nabízí otázka, jak vůbec celý systém půjček od lidí vznikl a jak funguje.

Vše začalo americkou hypoteční krizí v roce 2008, kdy banky začaly zpřísnovat své úvěrové podmínky. Pro mnoho spotřebitelů a malých podniků to znamenalo nemožnost dosáhnout na půjčku u tradiční bankovní instituce (Renton, 2015).

Situace na trhu vedla k tomu, že lidé začali hledat jinou cestu, jak si zajistit úvěr za přijatelnou cenu (Mateescu, 2015). V této době se tedy především ve Spojených státech amerických a Velké Británii rozšířila myšlenka nového konceptu tzv. peer-to-peer investování a půjčování. Postupem času se pak tento systém rozšířil i do ostatních částí světa.

V posledních pár letech vzniklo několik peer-to-peer platforem také v České republice a zdá se, že jejich popularita stále stoupá. Čím dál více lidí nyní začíná uvažovat o tomto alternativním způsobu půjčky.

Zájemce o danou půjčku bude jistě zajímat, zda peer-to-peer úvěrování je opravdu tak výhodné oproti klasickým bankovním úvěrům, pro které mohou být konkurencí, nebo zdali je to pouze alternativa pro ty, kteří u klasické banky nepochodí. Odpověď na tuto otázku by měla nalézt tato práce, která se zabývá porovnáním žadatelových možností na vybraných platformách.

První část práce je věnována literární rešerši, která se zaměřuje především na historii peer-to-peer půjček ve Velké Británii a Spojených státech amerických. Jsou zde také představena kritéria, podle kterých bude posuzována výhodnost úvěru z pohledu dlužníka. Další část se pak zaměřuje na vybrané české platformy Zonky, Benefi a Bankerat. Poslední část tvoří vlastní porovnávání půjček u vybraných portálů na základě zvolených kritérií. Nejvýhodnější možnost půjčky pro žadatele je následně porovnána s půjčkou u vybrané bankovní instituce. Na závěr jsou pro žadatele sestavena doporučení, která mu mohou pomoci s volbou vhodného poskytovatele úvěru.

Po přečtení této práce by si měl každý potenciální žadatel udělat představu o tom, zda je pro něj tento typ půjčky výhodný, nebo zda naopak vůbec nemá smysl o podobné půjčce uvažovat.

1.2 Cíl práce

Hlavním cílem této práce je porovnat výhodnost peer-to-peer půjček od různých poskytovatelů působících na českém trhu z pohledu dlužníka a nalézt tak nejvýhodnější možnost půjčky pro reprezentativního žadatele.

Hlavního cíle práce bude dosaženo pomocí několika dílčích cílů. Prvním z nich je přiblížit potenciálnímu žadateli principy fungování alternativního způsobu úvěrování prostřednictvím peer-to-peer platform. Dalším cílem je zhodnocení výhodnosti peer-to-peer úvěrů na základě vybraných kritérií, kterými jsou úroková míra, koeficient navýšení a roční procentní sazba nákladů. Posledním dílčím cílem je zodpovězení otázky, zda peer-to-peer úvěr je pro žadatele výhodnější než úvěr u vybrané banky.

Po splnění všech cílů budou sestaveny závěry a následná doporučení, která by měla pomoci všem potenciálním žadatelům se zvolením vhodného poskytovatele spotřebitelského úvěru.

2 Literární rešerše

První část literární rešerše se zaměřuje na historii a vývoj peer-to-peer půjček ve Velké Británii a Spojených státech amerických. Právě zde se formovaly veškeré principy, na kterých tyto půjčky stojí. Z těchto principů pak vychází poskytovatelé českých peer-to-peer půjček. Nejvíce pozornosti bude věnováno vztahu, který mezi sebou mají peer-to-peer platformy a banky ve Velké Británii a Spojených státech amerických.

Druhá podkapitola se týká obecných charakteristik peer-to-peer půjček. Zaměřena je především na potencionální žadatele, pro které budou nalezeny výhody a nevýhody, které plynou z těchto půjček.

Následující část literární rešerše je zaměřena na poskytovatele peer-to-peer půjček v České republice. Nejvíce pozornosti bude věnováno principům, na jejichž základě mohou tyto platformy v České republice fungovat.

Poslední část se zabývá spotřebitelským úvěrem, jehož pravidly se musí řídit peer-to-peer půjčky v České republice. V této části budou vymezena kritéria, podle kterých bude porovnávána výhodnost jednotlivých úvěrových nabídek pro reprezentativního žadatele v praktické části této práce.

2.1 Počátky peer-to-peer financování

Peer-to-peer (dále jen „P2P“) v oblasti financování začíná již v roce 2005, kdy byl spuštěn první portál Zopa ve Velké Británii a pár měsíců po té portál Prosper v USA (Milne a Parboteeah, 2016). Obě tyto společnosti vytvořily online platformu, kde spolu mohli věřitelé a dlužníci jednat přímo přes centrální tržiště a bez přítomnosti bank.

Velký vliv na vývoj P2P půjček ve světě měla ekonomická krize. Kolaps ve finančním systému, který započal v roce 2008, výrazně oslabil důvěru v tradiční zprostředkovatele finančního systému, regulované banky. Řada z nich se ocitla na pokraji bankrotu. Od této doby banky začaly zpřísňovat pro nové žadatele svá úvěrová kritéria. Pro mnoho jednotlivých spotřebitelů i malé a střední firmy se tak možnost poskytnutí úvěru stala nedosažitelnou (Mateescu, 2015).

Stejný názor uvádí i Lichtenwald (2014), podle kterého bylo důležitým zlomem ve vývoji P2P půjček zkrachování významné americké banky Lehman Brothers. Po této události lidé ztratili důvěru ve finanční instituce a začali hledat jinou variantu, jak si zajistit úvěr za rozumnou cenu. Před finanční krizí většina lidí využívala výhradně banku jako zdroj finančních prostředků. Po krizi se pro mnohé z nich staly tyto zdroje nedostupné.

Mnoho žadatelů o půjčku se začalo uchýlovat ke kreditním kartám, kde se úrok pohyboval kolem 28 % p.a. (Renton, 2015). Nespokojenost vládla i na straně těch, kteří měli v bankách uloženy své úspory, kde se zhodnocovaly podstatně méně, v porovnání s úrokem, který banka dlužníkům nabízela.

Tato oboustranná nespokojenost si žádala reformu finančního systému. V této době se tedy zejména v USA a Velké Británii více rozšířila myšlenka poskytování

úvěrů bez bank s cílem lépe sloužit zájmům spotřebitele (Mateescu). Tento koncept, který propojuje ty, kteří si chtějí půjčit, s těmi, kteří jsou ochotni půjčit někomu za úrok, se ve světě nazývá peer-to-peer nebo také person-to-person.

Mateescu (2014) uvádí, že P2P půjčky začaly jako relativně jednoduchý systém pro usnadnění půjček online mezi jednotlivci. Od té doby se ale tento systém financování rozrostl do komplexního ekosystému technologií a institucí. Z počátku půjčky poskytovalo větší množství malých investorů. Dnes většinu P2P úvěrů financují velké instituce, jako jsou banky či investiční fondy.

2.1.1 Vývoj peer-to-peer půjček ve Spojených státech amerických

Spojené státy americké jsou spolu s Velkou Británií průkopníkem ve vývoji P2P půjček. Rok po založení portálu Prosper, v roce 2006, vstoupila na americký trh P2P půjček další platforma s názvem Lending Club. Tento portál původně začal jako aplikace přes Facebook, která sloužila pro poskytování tzv. mikropůjček¹. Dnes je portál Lending Club největším poskytovatelem P2P půjček v USA z hlediska peněžního objemu půjček (Mateescu, 2015, s 8).

Z počátku fungování těchto platform skončila spousta úvěrů fiaskem a hodně investorů přišlo o své peníze v důsledku špatného odhadu dlužníka. Platformy totiž neměly příliš vysoké nároky na bonitu svých klientů. (Renton, 2015, s 5).

Změna přišla v roce 2008, kdy americká Komise pro cenné papíry (dále jen SEC²) došla k závěru, že P2P půjčka má všechny znaky cenného papíru. SEC shledala podobnost v následujících bodech (Zandl, 2008):

- *Půjčující jsou motivováni očekávaným výnosem*
- *Půjčky jsou veřejně nabízeny a investor je bude považovat za investice*
- *Neexistuje žádné regulační schéma, které by snížilo rizika pro investory v rámci této platformy*

Poskytované půjčky prostřednictvím portálu jako jsou např. Prosper nebo Lending Club, mají dle SEC všechny znaky cenného papíru, tudíž i jsou cenným papírem. Z této skutečnosti vyplývá, že musí také podléhat stejným pravidlům jako ostatní cenné papíry.

V důsledku těchto nových pravidel se museli všichni zprostředkovatelé P2P půjček registrovat jako obchodníci s cennými papíry u SEC. Proces registrace byl ovšem pro mnoho portálů příliš složitý, a tak spousta z nich musela svoji činnost ukončit. (Zand, 2008).

Následovalo „klidné“ období, ve kterém platformy nepřijímaly žádné nové úvěry, dokud nezískaly od SEC povolení. V tomto období následovalo zpřísnění pravidel pro posuzování bonity klientů, které mělo pozitivní dopady na celý sektor amerických P2P půjček (Renton).

¹ Mikropůjčka = krátkodobá půjčka malého rozsahu poskytovaná za vyšší úrok obvykle nebankovními společnostmi (OKfin, 2017)

² Z originálního názvu Security and Exchange Commission

Výsledky těchto změn byly patrné již po prvním roce „klidného“ období, kdy se výrazně snížil podíl nesplacených úvěrů a také výnosy pro investory se zvýšily. Postupně pak platformy začaly rozšiřovat portfolio svých služeb, kdy kromě spotřebitelských úvěrů přišly s nabídkou drobných podnikatelských úvěrů (Renton, 2015).

Z počátku rostl objem poskytnutých P2P půjček spíše pomaleji. Největší skok zažívají P2P půjčky v posledních třech letech. Tento fakt potvrzují i statistiky portálu Lending Club (2017), ze kterých plyne, že za rok 2016 se objem poskytnutých půjček téměř zdvojnásobil oproti roku předešlému.

Milne, Parboteeah (2016) uvádí, že mezi P2P půjčkami v USA a Velké Británii existuje několik rozdílů, a to zejména institučních a regulačních. První rozdíl, který není až tak významný, spočívá v názvosloví. V USA se pro P2P půjčky používá pojem „market place lending“.

Významnějším rozdílem je, že americké P2P půjčky jsou mnohem více zaměřeny na spotřebitelské úvěry. Dále autoři Milne a Parboteeah (2016) vidí rozdíl v tom, že americký trh má větší podíl investic od bank a institucionálních investorů. Velký počet amerických P2P platforem navázalo partnerství s bankami, které je nepovažují za konkurenci (např. platforma Lending Club spolupracuje s americkou bankou WebBank). Naopak americké banky vnímají P2P půjčky jako příležitost k investování přebytečného majetku stejně tak jako alternativní způsob financování úvěrových aktiv těm, kteří je potřebují.

Navzdory relativně malému podílu na trhu a zvyšující se míře partnerství s bankami, způsobuje růst P2P půjček obavu u některých menších amerických bank. To je způsobeno zejména tím, že dříve právě u těchto bank žádali o úvěr jednotlivci či menší podnikatelé (Milne a Parboteeah, 2016).

Zákony a předpisy regulující P2P půjčky v USA jsou také odlišné od Velké Británie. Jedním z problémů jsou regulační limity úrokových sazeb spotřebitelských úvěrů, které jsou platné v mnoha státech (Mateescu, 2015).

2.1.2 Vývoj peer-to-peer půjček ve Velké Británii

Od založení prvního portálu Zopa uplynulo již více než 10 let. Nyní tvoří P2P půjčky ve Velké Británii významný podíl (13 % v roce 2015) v poskytování úvěrů malým podnikatelům. (Milne a Parboteeah, 2016, s. 10).

Stále více roste podíl nezajištěných spotřebitelských P2P úvěrů, které ale představují pouze malé procento na celkovém trhu nezajištěných spotřebitelských úvěrů ve Velké Británii (Milne a Parboteeah, 2016, s. 10).

Ve velké Británii funguje osm zavedených P2P platforem, které jsou členy P2P finanční asociace (P2PFA). Asociace byla založena portály Zopa, FundingCircle a RateSetter v roce 2011 a nyní působí jako samoregulační orgán. Úkolem P2PFA je zejména podpora ochrany spotřebitele a zajištění transparentnosti sektoru P2P půjček (P2pfa.info, 2017).

Dohled nad P2P půjčkami, ze strany státu přišel mnohem později. Teprve v roce 2014 začaly být půjčky regulovány finančním úřadem, tzv. Financial Conduct Authority (Milne a Parboteeah, 2016)

Vztah, který mezi sebou P2P platformy a britské banky mají je jiný než v USA. Autoři Atz a Bholat (2017) uvádí, že sektor P2P půjček má na klasické banky ve Velké Británii dva zásadní pozitivní dopady. Prvním z nich je snížení úrokové sazby nezajištěných spotřebitelských úvěrů. V této oblasti čelí nyní banky největšímu konkurenčnímu tlaku ze strany P2P poskytovatelů.

Druhým pozitivním účinkem je přesun distribučních kanálů od klasických poboček bank do internetových a mobilních služeb. Autoři uvádí, že 30 % až 40 % nákladů britských bank tvoří právě provozování kamenných poboček.

Dále Atz a Bholat (2017) předpokládají, že v budoucím vývoji P2P půjček největší růst zažije právě sektor spotřebitelských úvěrů. Tento vývoj by měl mít pozitivní dopad pro spotřebitele, kterému se tyto úvěry stanou levnější dostupnější.

2.2 Obecné charakteristiky peer-to-peer půjček

Princip, na kterém P2P půjčky fungují, není ničím neobvyklým. Transakce v podobě půjčování peněz mezi dvěma stranami zde probíhá bez přítomnosti bankovních institucí. Na jedné straně stojí jednotlivec či firma, kteří mají zájem o půjčku, na straně druhé zase osoba nebo skupina lidí, která má zájem zhodnocovat své finanční prostředky (Milne, Parboteeah, 2016).

Tento systém financování se ve větším měřítku rozrostl v posledních pár letech v rámci šíření tzv. sdílené ekonomiky. Lidé si zkrátka uvědomili, že vlastní příliš mnoho aktiv, které jim nepřinášejí žádný zisk. Peníze, které měli na svých běžných či spořicíh účtech, se dostatečně nezhodnocovaly.

Lidé tedy začali sami hledat způsob, jak propojit tuto potřebu s těmi, kteří peníze půjčit potřebují. Velkou roli při tom sehrál internet, který výrazně urychlil proces hledání obou stran a díky němu se stal celý systém půjčování levnější a efektivnější (Kruliš, Rezková 2016).

Tímto způsobem vznikly P2P platformy (nebo také online portály), kde se mohou obě strany střetávat. Zájemce o půjčku vyplní online žádost, tu pak platforma prověří, a pokud splňuje daná kritéria, nabídne žadateli odpovídající úrok. Pokud žadatel s úrokem souhlasí a žádost potvrdí, platforma půjčku vystaví na tzv. tržiště. Zde je žádost o půjčku zobrazena investorům, kteří můžou do půjčky investovat, dokud není dosažena požadovaná částka. Může se ovšem stát, že pokud půjčka není dostatečně zajímavá, pak nebude zainvestována a po určitém čase z tržiště zmizí (Renton 2015, s 8).

Postup získání P2P půjčky je obecně u všech portálů velmi podobný. Na počátku žadatel vždy musí vyplnit žádost na webových stránkách příslušné platformy. Ta pak má za úkol ověřit žadatele a vyžádat si k tomu patřičné podklady. Na základě těchto informací pak přiřadí žadateli určitý rating, který je většinou označen písmeny A – E. Konečná výše nabídnuté úrokové sazby pak závisí i na tom, zda půjčka bude krytá, ať už ručitelem nebo movitou či nemovitou věcí.

Po schválení půjčky je pak tato žádost vystavena po určitou dobu na tržišti půjček, kde je mohou vidět investoři, kteří si vybírají, kolik peněz a do jaké půjčky zainvestují. Podle Hernandezze (2015, s. 3) je v USA až 80 % P2P půjček zainvesto-

váno velkými institucemi jako jsou banky nebo investiční fondy. V České republice zatím na poli investorů výše zmíněné instituce nefigurují.

2.2.1 Kdo je typický žadatel

Mateescu (2015) ve své studii uvádí, že nejčastějšími žadateli o půjčku na P2P portálech jsou zadlužené osoby středních a vyšších příjmů, které žádají o úvěr na konsolidaci svých dosavadních půjček. Dlužníkův zájem o konsolidaci půjček potvrzují statistiky o úvěrech na portálu Lending Club (2017).

Další skupinou žadatelů jsou podle Mateescu (2015) čerství absolventi vysokých škol. Ti mají totiž nedostatečnou příjmovou historii, a tudíž mohou mít se získáním půjčky problém. Na tuto skupinu žadatelů se zaměřují některé menší platformy, které slouží právě pro poskytování studentských úvěrů. Platformy očekávají, že absolventi kvalitních oborů nebudou mít problém se svým budoucím uplacením a vidí v nich vysoký příjmový potenciál.

Poslední častou skupinou žadatelů jsou malé a střední firmy, které začínají s podnikáním. Vzhledem k nejistotě, kterou sebou začátek podnikání přináší, často těmto žadatelům banky nepůjčí. Teprve až po zamítnutí bankou se pak většina těchto žadatelů obrací na P2P platformy, kde mají šanci úvěr získat (Milne a Parboteeah, 2016).

2.2.2 Výhody a nevýhody peer-to-peer půjček z pohledu žadatele

Z principů fungování P2P půjček je patrné, že s sebou nesou pro žadatele jisté výhody a nevýhody v porovnání s půjčkou u klasické banky. Neexistuje však žádné pravidlo, které by potvrdilo, že peer-to-peer půjčka je pro žadatele výhodnější než půjčka bankovní a naopak. Vždy záleží na dané platformě, a především na finanční situaci žadatele.

Podle Mateescu (2015) spočívá výhoda P2P půjček pro žadatele v tom, že zde na půjčku může dosáhnout i ten, kdo má krátkou kreditní historii nebo nepravidelný příjem. Příkladem mohou být výše zmíněné P2P platformy, které se zaměřují na mladé absolventy. Milne a Parboteeah (2016) považují za velkou konkurenční výhodu rychlost, efektivnost a nízkonákladovost celého procesu online půjčování. Platformám totiž nevznikají náklady na provoz poboček a také administrativa celého procesu je levnější.

Další výhodou pro žadatele je pak možnost ovlivnit investora skrze příběh své půjčky. Často se investoři rozhodují právě na základě příběhu, který má vliv na to, zda do půjčky investují či nikoliv (Herzenstein, 2011).

V neposlední řadě je to pak výše úrokové sazby, která u některých platformách může být srovnatelná nebo dokonce nižší než u klasické banky. Zde je však potřeba zdůraznit, že to může být i naopak. Právě nabídnutá úroková sazba hraje u žadatelů o půjčku největší roli při rozhodování, zda nabídku na půjčku přijmou (Milne a Parboteeah, 2016).

Z výše uvedených výhod, již nyní vyplývají nevýhody, které s sebou P2P pro žadatele přinášejí. Podmínky, podle kterých platforma hodnotí žadatele, mohou

být někdy přísné stejně tak jako v bance. Pokud je žadatel rizikový, ale platforma ho neodmítne, pak mu zpravidla nabídne poměrně vysoký úrok kompenzující investorovi dané riziko (Milne a Parboteeah, 2016).

Další nevýhoda souvisí s průběhem půjčky. Žadatel musí přesvědčit o důvodech k poskytnutí půjčky zpravidla více investorů, kteří se na jeho záměr půjčky skládají. Pro žadatele to s sebou nese určitou ztrátu soukromí (Herzenstein, 2011).

Ani v případě, kdy platforma půjčku schválí, ještě stále není zaručeno, že peníze žadatele skutečně dostane. U některých portálů je zde stále možnost, že se nesejde dostatečné množství peněz od investorů a po určité době vystavená žádost zanikne (Renton, 2015).

2.3 Peer-to-peer půjčky v České republice

První internetovou aukční platformou pro poskytování a správu P2P půjček je portál Bankerat. Na českém trhu působí již od roku 2010. Při vývoji portálu zakladatelé využili zkušenosti světových poskytovatelů P2P půjček, které přizpůsobili místním podmínkám (Bankerat.cz). Nejmladším a možná nejznámějším P2P portálem je platforma Zonky s.r.o., která svoji činnost spustila v roce 2015 a do povědomí české veřejnosti se dostala především díky masivní kampani (Zonky.cz, 2017).

Principy fungování tuzemských platform se liší zejména způsobem určování úroku, rozdílná jsou i pravidla pro počet investorů – někde musí být půjčka proinvestovaná několika investory, jinde stačí jediný věřitel, který je ochotný pokrýt celou požadovanou částku. Úrok bývá určován dvěma způsoby³:

1. Platforma stanoví žadateli rating, na jehož základě určí úrok.
2. Žadatel zadá maximální úrok, který je ochoten akceptovat. Investor může nabídnout úrok stejný nebo nižší.

Nicméně žadatel i investor se musí pohybovat v rámci mezí nastavených platformou, která stanoví hranici úroku na základě ratingu dlužníka. Portály Benefi a Zonky fungují na prvním principu, kde o úroku nerozhoduje dlužník ani investor. Zájemce rozřazují do jednotlivých ratingových skupin, z nichž každá má předem stanovenou úrokovou sazbu.

Vztahy, které mezi sebou mají dlužník, investor a daná platforma lze rozlišit na dvě kategorie v závislosti na tom, do jaké míry platforma za půjčku zodpovídá.

1. Věřitelem půjčky je platforma

Platforma je věřitelem všech vystavených půjček a s dlužníkem uzavírá smlouvu o spotřebitelském úvěru. Investor má právo na výnosy z těchto půjček, na základě rámcové smlouvy uzavřené s platformou. To má pro něj výhody z hlediska rizika dané investice.

³ Vychází z porovnání portálů Zonky, Benefi a Bankerat

V případě nesplácené půjčky má tedy sama platforma zájem na vymáhání půjčky, které provede na vlastní náklady. Na tomto principu fungují české platformy Zonky a Benefi (Zonky.cz, 2017).

2. Věřitelem půjčky je investor

V tomto případě je to investor, kdo s dlužníkem uzavírá závazkový vztah. Portál je pouze administrátorem půjčky, který vytvořil prostředí ke střetávání poptávek a nabídek. V tomto případě má daná platforma za úkol zařídit patřičnou dokumentaci, ověřit situaci žadatele, vyžádat si od něj příslušné dokumenty.

Dále také zprostředkovává platby mezi dlužníkem a investorem. Z toho plyne podstatně vyšší riziko pro investory, kteří si musí sami od dlužníků vyžádat např. zajištění úvěru.

Platforma na základě údajů o dlužníkovi zadá nejvyšší možný úrok, který po něm investor smí žádat. Konečná nabídka je ale na investorovi, který svoji nabídku může snížit (Bankerat.cz, 2017). Na tomto tzv. aukčním principu funguje např. portál Bankerat.

2.3.1 Právní regulace peer-to-peer platform

Všechny vybrané platformy jsou zapsány do registru poskytovatelů platebních služeb malého rozsahu. Registraci či povolení uděluje Česká národní banka a na jejím základě získá subjekt oprávnění poskytovat platební služby specifikované v zákoně č. 284/2009 Sb., o platebním styku.

Zákon o platebním styku uvádí, že „poskytovatel platebních služeb malého rozsahu je ten, kdo je oprávněn poskytovat platební služby na základě zápisu do registru poskytovatelů platebních služeb malého rozsahu“.

„Poskytovatel je oprávněn poskytovat platební služby pouze tehdy, pokud měsíční průměr částek jím provedených platebních transakcí v České republice, včetně těch provedených prostřednictvím jeho obchodních zástupců, za posledních 12 měsíců nepřesahuje částku odpovídající 3 000 000 eur“ (zákon č. 284/2009 Sb.).

Poskytovatel může dle zákona o platebním styku vykonávat tyto činnosti:

- *poskytovat platební služby uvedené v registraci poskytovatele platebních služeb malého rozsahu,*
- *provádět činnosti související s poskytováním platebních služeb uvedených v povolení k činnosti platební instituce, včetně poskytování úvěrů za dalších podmínek,*
- *provozovat platební systém s výjimkou platebního systému s neodvolatelností zúčtování.*

2.3.2 Registrace dlužníka

Prvním krokem k žádosti o půjčku je registrace na příslušných webových stránkách vybrané platformy. Požadované údaje o zájemci se v rámci jednotlivých por-

tálů liší, kromě vyplnění jména, adresy, emailu je třeba také uvést, v jakém je pracovním poměru, jak dlouho u zaměstnavatele pracuje a jaký je jeho měsíční příjem. Také by měl uvést úvěry, které aktuálně splácí.

Žadatelé svá tvrzení musí doložit příslušnými dokumenty prokazující totožnost i výši příjmů. Některým platformám postačí výpis z účtu za poslední tři měsíce, jinde vyžadují potvrzení přímo od zaměstnavatele u OSVČ pak daňové přiznání. Většina poskytovatelů žádá také výpis z Centrální evidence exekucí a výpisy z registru dlužníků. O tyto výpisy také může požádat sám investor, pokud je nevyžaduje příslušný P2P portál (Peníze.cz, 2017).

Čím více informací o sobě dlužník nabídne, tím zvyšuje svoji důvěryhodnost v očích věřitelů. Dá se předpokládat, že většina investorů preferuje méně rizikové půjčky, takže žadatel, který zpřístupní tyto osobní informace, může očekávat více nabídek. Kromě toho se na žadatelových osobních údajích, včetně výše příjmů, zakládá osobní hodnocení věřitele, které má velký vliv na výši úrokové míry, a to hlavně u portálů Zonky a Benefi.

2.3.3 Vymáhání nesplacených půjček

V případě nesplacení musí dlužník počítat se sankcemi v podobě smluvní pokuty nebo úroku z prodlení. Jejich výše se samozřejmě liší, ale většinou se jedná o několik procent z dlužné částky. Vedle těchto sankcí si platformy účtují proplácení účelně vynaložených nákladů na odesílání upomínek – v praxi jde o částky v řádu stokorun (Peníze.cz).

Věřitel tedy musí počítat s tím, že pokud dlužník pošle opožděnou splátku nebo pouze její část, tak nejdříve půjdou peníze na zaplacení nákladů dané platformy (za odeslání upomínek) a zbylá částka potom teprve připadne na umoření dluhu či případných sankcí, které náleží věřiteli. I zde samozřejmě záleží, jak mají jednotlivé P2P portály nastavená svá pravidla ve smlouvě, zda peníze od dlužníka vymáhá věřitel nebo platforma a kdo z nich hradí prvotní náklady na vymáhání (Peníze.cz, 2017).

Důležitým pojmem pro dlužníka je zesplatnění úvěru, ke kterému může platforma přikročit v případě, že dlužník nesplatil splátku delší dobu. Jedná se většinou o jeden až dva měsíce. Pro dlužníka to znamená, že svůj dluh už nebude umořovat v jednotlivých splátkách. Věřitel má totiž právo chtít celou částku naráz a za zesplatnění úvěru jim pak náleží další smluvní pokuty případně zákonný úrok z prodlení (Benefi.cz 2017).

2.4 Spotřebitelský úvěr a nástroje pro jeho komparaci

Vymezení pojmu spotřebitelského úvěru je důležité k naplnění hlavního cíle práce, který má porovnat vybrané P2P půjčky českých portálů. Právě tyto půjčky jsou poskytované jako spotřebitelský úvěr neúčelový. Z tohoto důvodu se musí i P2P půjčky řídit určitými pravidly, které se k tomuto úvěru vztahují.

Dle Půlpánové (2007, s. 299) spotřebitelským úvěrem rozumíme úvěrové toky, které jsou směřovány k fyzickým osobám, resp. domácnostem na pokrytí jejich

osobních požadavků souvisejících se spotřebou. Jedná se tedy o produkt, který je určený jednoznačně spotřebiteli – fyzické osobě, která nejedná v rámci své podnikatelské činnosti či v souvislosti s výkonem samostatného povolání.

Oblast spotřebitelského úvěrování je upravena zákonem č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, který je účinný od 1. 12. 2016. Zákon o spotřebitelském úvěru dále vymezuje spotřebitele, věřitele a zprostředkovatele.

Změny v zákoně o spotřebitelském úvěru se snaží více chránit spotřebitele. Nově jsou nastaveny např. limity smluvní pokuty či poplatky za předčasné splácení. Ve smlouvě o spotřebitelském úvěru musí být jasně vymezen způsob splacení, počet splátek, jejich výše a rozložení v čase a podmínky předčasného ukončení vztahu (Měšec.cz, 2016).

Obecně můžeme spotřebitelské úvěry dělit podle různých kritérií. Nejčastější dělení je na účelové a neúčelové spotřebitelské úvěry. Pro účely této bakalářské práce bude podstatný pouze spotřebitelský úvěr neúčelový. To znamená, že klient může úvěr použít na cokoliv. Tento typ úvěru totiž poskytují i portály Zonky, Benefi a Bankerat.

Zákon o spotřebitelském úvěru nám dále vymezuje osoby oprávněné poskytovat spotřebitelský úvěr. Mimo jiné je zde uvedeno, že spotřebitelský úvěr má právo poskytovat poskytovatel platebních služeb malého rozsahu za podmínek stanovených zákonem upravujícím platební styk. Právě na základě tohoto oprávnění poskytují všechny níže porovnávané portály své úvěry.

Nyní následuje přehled ukazatelů, které slouží k porovnávání spotřebitelských úvěrů a žadatelům o úvěr pomohou zhodnotit výhodnost jednotlivých nabídek.

2.4.1 Úroková sazba

Úrok obecně je cena za vypůjčení peněz z pohledu dlužníka. Pro věřitele je to naopak odměna za zapůjčení peněz. Výše úroku je udávána v peněžních jednotkách a závisí především na úrokové míře (Šoba, Širůček, 2017, s. 13).

Úroková míra, též označována jako úroková sazba, určuje, jakou část jistiny musí dlužník za určitou dobu zaplatit věřiteli za vypůjčení peněz. Úroková míra se vždy vztahuje k určitému časovému období. To, o jaké období se jedná, udává dodatek za číslem úrokové sazby (Šoba, Širůček, 2017, s. 13). Dodatek p.a.⁴, který se vztahuje ke všem úrokovým sazbám uváděných v této práci, tedy znamená, že se jedná o roční úrokovou míru

Vypovídací schopnost úrokové sazby je do značné míry omezená a pro neznalého spotřebitele může být zavádějící. Úroková sazba v sobě totiž nezahrnuje související poplatky např. za správu úvěru, navíc může být konstruována na různé časové bázi. Z těchto důvodů je tedy sama o sobě pro porovnávání různých úvěrů nevhodná (Peníze.cz, 2017).

Ukazatel úrokové sazby lze tedy využít pouze k orientačnímu porovnání úvěrů, a to za podmínky, že jsou všechny úrokové sazby konstruovány na stejném časovém základě.

⁴ Z latinského „per anum“ = ročně

2.4.2 Roční procentní sazba nákladů

Roční procentní sazba nákladů, zkráceně pouze RPSN, je ukazatel, který je běžně používán pro posouzení finanční náročnosti úvěru. Ukazatel RPSN, vyjádřený jako roční procentní podíl z celkové výše spotřebitelského úvěru, synteticky postihuje celkové náklady spotřebitelského úvěru pro spotřebitele (CNB.cz, 2017).

Obecně by mělo platit, že čím je ukazatel RPSN vyšší, tím je nabízený úvěr dražší. Tento ukazatel byl zaveden právě proto, že samotná úroková míra nemá dostatečně vypovídající schopnost o celkových nákladech na spotřebitelský úvěr.

Vedle úrokové sazby by RPSN měla zahrnovat i vedlejší poplatky jako např. poplatek za posouzení žádosti o spotřebitelský úvěr, poplatek za vedení spotřebitelského účtu či poplatek za uzavření smlouvy (Šoba, Širůček 2017, s. 149).

Dle zákona o spotřebitelském úvěru musí všechny osoby nabízející či poskytující spotřebitelský úvěr informovat spotřebitele o výši RPSN. Tento údaj musí být uveden u všech informací souvisejících s náklady na spotřebitelský úvěr. V reklamách bývá velmi často uváděn ve spodní části pouze malým písmem. Dozor nad dodržováním těchto informačních povinností stanovených zákonem o spotřebitelském úvěru vykonává Česká obchodní inspekce. Výjimkou jsou subjekty, které svojí činností spadají pod kompetence České národní banky. (CNB.cz, 2017).

Pomocí ukazatele RPSN lze tedy posuzovat výhodnost úvěru, říká nám, jak je úvěr drahý, ale na první pohled nelze poznat, kolik dlužník zaplatí za úvěr celkem. Konstrukce RPSN je poměrně složitá a jeho výpočet vychází z rovnice dané Zákonem o spotřebitelském úvěru, která je uvedena v metodice této práce.

2.4.3 Koeficient navýšení

Koeficient navýšení je dalším často používaným nástrojem ke zjištění výhodnosti úvěru a jeho ukazatel vyjadřuje, kolik dlužník zaplatí navíc, oproti vypůjčené částce. Pokud bude např. koeficient navýšení 1,3, znamená to, že poskytovatel dostane o 30 % více, než si dlužník vypůjčil (Zika, 2006).

Koeficient navýšení získáme podílem celkové částky, kterou dlužník zaplatí věřiteli (tzn. se započtením úroků a všech poplatků) a výší půjčky. Nevýhoda tohoto ukazatele spočívá v tom, že nezohledňuje časovou hodnotu peněz (Zika, 2006).

3 Charakteristiky vybraných peer-to-peer platforem

Z obecných principů fungování českých P2P platforem je patrné, že každá funguje mírně odlišně. Pro tuto práci jsou podstatné pouze tři vybrané platformy, kterými jsou Zonky, Benefi a Bankerat. Společnost Zonky byla vybrána proto, že v současné době patří k nejznámějším poskytovatelům tohoto typu půjček u nás, a to především díky své reklamní kampani. Společnost Benefi a Bankerat pak patří mezi nejstarší poskytovatele tohoto typu půjček v ČR. Mají tedy nejdelší úvěrovou historii.

Tato část by měla čtenáři sloužit jako návod, podle kterého si může udělat představu o tom, jak na vybraných portálech půjčku získá, kolik za ní zaplatí a jak dlouho bude celý proces trvat.

Nejprve je třeba zaměřit se na to, jak vybrané platformy vydělávají. Výše poplatků ze strany dlužníka bude dále potřebná pro zjištění nákladovosti daného úvěru. Náklady na získání úvěru jsou nezbytnou součástí pro výpočet roční procentní sazby nákladů.

Následující podkapitoly pak budou věnovány jednotlivým portálům. U každého z nich bude popsán průběh půjčky od zadání žádosti o půjčku až po získání půjčky.

3.1 Poplatky vybraných peer-to-peer platforem

Hlavní činností P2P platforem je propojovat lidi, kteří si potřebují půjčit, s lidmi, kteří chtějí investovat do půjček. Většina portálů také ověřuje zájemce o půjčku a jejich schopnost splácet. Za tyto činnosti si samozřejmě nechávají zaplatit. Důležitým příjmem jednotlivých platforem jsou poplatky za zprostředkování. Jednak je to poplatek za sjednání úvěru na straně dlužníka. Výše jednotlivých poplatků se liší např. u portálu Zonky jsou to 2 % z vypůjčené částky, u portálu Benefi záleží na výši úvěru a bonitě žadatele. Poplatky jsou většinou strženy žadatelem z celkové částky úvěru, kterou získá (Zonky, 2017).

Investor také musí zaplatit poplatek platformě za zprostředkování poskytnutí úvěru. V tomto poplatku dále může být obsažena správa úvěrů, ověření bonity žadatelů či zprostředkování platebního styku. Například u portálu Bankerat se jedná o 1 % ročně z nesplacené částky půjčky (Bankerat.cz, 2017).

Dalším příjmem P2P platforem jsou poplatky za rozesílání upomínek v případě, že se dlužník opozdí se splátkou. Jak bylo zmíněno v minulé kapitole, většinou se jedná o částky ve stokorunách. Tuto částku si platforma strhne, jakmile dlužník pošle nějaké peníze a teprve zbylá částka je pak poslána investorovi. Jednotlivé poplatky vybraných portálů Benefi, Zonky a Bankerat přehledně znázorňuje následující tabulka.

Tab. 1 Poplatky vybraných P2P platformem

	Zonky	Benefi	Bankerat
Dlužník	2 % z půjčené částky	Od 1 % z celkové splatné částky *	5 % ze splatné částky, minimálně 1200 Kč
Investor	1 % z ročně proinvestované částky **	25 % z celkového přijatého a vybraného úroku od dlužníka	1 % ročně z nesplacené částky půjčky
Upomínka	10 dní po splatnosti 100 Kč, 35 dní po splatnosti 300 Kč, 65 dní po splatnosti 300 Kč	300 Kč za upomínky odeslané 15. a 30. den prodlení, 600 Kč za upomínku odeslanou 45. den prodlení	300 Kč, interval zaslání není uvedený

Zdroj: Peníze.cz, 2017

* V závislosti na výši úvěru a bonitě žadatele

** Počítá se denně z aktuálně investovaných peněz a strhává jednou měsíčně.

3.2 Zonky

Celá podkapitola je věnována portálu Zonky a zdrojem veškerých informací uvedených v této podkapitole jsou webové stránky platformy Zonky.cz (2017).

Portál Zonky je česká P2P platforma, která funguje v České republice od roku 2015. Za celou službou stojí finanční skupina PPF Petra Kellnera. Ředitelkou portálu je novinářka a šéfredaktorka serveru iHNed.cz Lucie Tvarůžková.

Spolu se startupovým developerem Martinem Pejšou a s podporou finanční skupiny Home Credit vyvinuli platformu Zonky, s cílem levnějšího a spravedlivějšího úvěrování. Jako hlavní důvody vzniku této platformy uvádí, že Česká republika má v rámci Evropské unie pátý nejdražší spotřebitelský úvěr.

Zonky fungují velmi podobně jako světové P2P portály a velký důraz kladou především na lidskou stránku půjčování. Snaží se propojit investory s žadatelem a seznámit je s jeho situací. Důležitý je osobní příběh žadatele o půjčku, na jehož základě se můžou investoři rozhodovat. Banky hodnotí své klienty podle určitých pravidel, která jsou poměrně zastaralá. Na jejich základě pak zařadí klienta do určité kategorie. Zonky se naopak snaží vyvolat pocit, že každý člověk je specifická osobnost, která má své potřeby, touhy a sny.

3.2.1 Půjčování na Zonky

Zonky poskytují bezúčelové úvěry, které lze použít prakticky na cokoliv. Lidé si nejčastěji půjčují na refinancování starých úvěrů, vybavení domácnosti nebo na nový automobil.

Výše úvěru se pohybuje v rozmezí od 20 000 Kč do 500 000 Kč. Žadatel o půjčku si sám zvolí, jak dlouho bude chtít půjčku splácet. Minimální délka splatnosti je 6 měsíců, maximální délka splatnosti je 7 let. Doba splácení se odvíjí od finanční situace dlužníka a od částky, kterou požaduje.

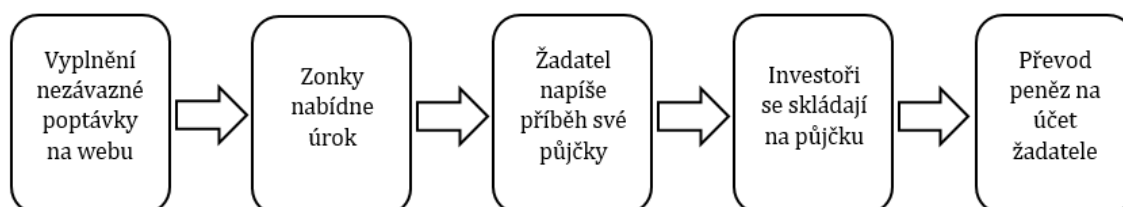
Žádost o půjčku prostřednictvím portálu Zonky je zdarma, stejně tak se neplatí žádné poplatky za správu účtu. Jediný poplatek, který je účtován žadateli, je za zprostředkování půjčky. Výše poplatku je stejná pro všechny typy půjček a jeho hodnota činí 2 % z vypůjčené částky.

Výše úrokové sazby samozřejmě závisí na finanční situaci žadatele. Platforma si zjišťuje o žadateli poměrně mnoho informací, kromě výpisů z bankovního účtu a informací z bankovního a nebankovního registru, ji zajímá příběh půjčky, tzn. na co si chce žadatel peníze půjčit, zda žije v nájmu, s kým žije, jaké má měsíční výdaje. Proces žádosti o půjčku je velmi podobný, jako tomu bývá u běžné banky.

Zonky mají na svých webových stránkách kalkulačtor, kde si žadatel může zadat kromě požadované částky a možnosti splácení také, jak se mu finančně daří. Kalkulačtor je ale vždy pouze orientační a výsledná nabídnutá úroková sazba se může velmi lišit od té z kalkulačtoru na webu.

Nejmenší úroková sazba, na kterou se žadatel může dostat je 3,99 % p.a. s RPSN 4,9 %. Maximální výše RPSN je pak 31,94 %.

Průběh půjčování na Zonky znázorňuje následující schéma:

Obr. 1 Proces získání půjčky na Zonky

V případě, že žadatel úrok nabízený platformou odmítne, je možné ještě jednou nabídku prokonzultovat. Rozhodně to ale neznamená, že platforma poté vždy nabídne nižší úrok.

V případě, že žadatel s úrokem souhlasí, probíhá podpis smlouvy prostřednictvím SMS potvrzovacího kódu. Doba, po kterou se investoři na půjčku skládají, trvá pak maximálně 7 dní, většinou to ale bývá doba kratší.

3.3 Benefi

Zdrojem veškerých informací o fungování této platformy jsou webové stránky společnosti Benefi.cz (2017). Portál Benefi a.s. je česká akciová společnost, která fun-

guje, od roku 2014, na podobném principu jako portál Zonky. Na jedné straně jsou žadatelé o půjčku, na straně druhé reagují investoři, kteří mohou investovat do jedné půjčky od 200 Kč do 10 000 Kč. Půjčka je k dispozici ve chvíli, kdy jsou načerpány veškeré finanční prostředky od investorů.

Může se stát, že pokud půjčka pro investory nebude zajímavá, neshromáždí se dostatek peněz. Po té žádost o půjčku automaticky zaniká. Dlužník pak může své požadavky upravit (např. doložit výpis z bankovního registru) a vystavit žádost novou. Teprve, když je půjčka zainvestovaná a peníze jsou odeslány na účet dlužníka, si platforma strhává zprostředkovatelský poplatek.

Žadatelé o půjčku jsou na Benefi posuzováni dle poskytnutých údajů, na jejichž základě je vypočítán úrok. Dobu splácení si žadatel určuje sám, přičemž minimální délka splácení je 12 měsíců, maximální pak 5 let.

3.3.1 Půjčování ne Benefi

Platforma rozlišuje dva typy půjček:

- Půjčka bez doložení výpisu z registru

Jedná se o standardní půjčku s možností vypůjčit si od 10 000 Kč do 100 000 Kč. Žadatel musí splnit několik podmínek. V první řadě je to doložení výše trvalého příjmu (např. potvrzením o výši příjmů nebo výpisem z bankovního účtu).

Dále žadatel nesmí být v exekčním ani insolvenčním řízení, ani proti němu nemůže být podán návrh na insolvenční. Poslední podmínkou je dodání skenu platného občanského průkazu.

- Půjčka s doložením výpisů z registrů

V tomto případě musí žadatel dodat výpisy s bankovního a nebankovního registru. Po doložení těchto výpisů může zažádat o úvěr do výše 250 000 Kč.

Cena obou výpisů je 200 Kč (plus poštovné) s dodací lhůtou do 30 dnů. V případě nutnosti může žadatel využít expresního vyřízení žádosti do 48 hodin, za které zaplatí 400 Kč.

Žádost o půjčku na portálu Benefi je zdarma. Poplatek za zprostředkování se platí až v případě kladného vyřízení žádosti, a to ve výši 1 % – 9 % z dlužné částky, v závislosti na bonitě klienta a na výši úvěru. Obecně platí, že čím vyšší částku si dlužník půjčí, tím nižší bude procento poplatku. Poplatek se platí pouze v případě kladného vyřízení žádosti a čerpání finančních prostředků na účet žadatele.

Výše úrokové sazby závisí především na požadované částce úvěru, době splácení a finanční situaci žadatele. Platforma má na svých webových stránkách uveřejněný vlastní kalkulačtor splátek, který může sloužit pro předběžný výpočet úrokové sazby, měsíční splátky a RPSN. Ovšem výpočet je pouze orientační, jelikož v sobě nezohledňuje žádné informace o žadateli.

Průběh žádosti o půjčku je na Benefi podobný jako u portálu Zonky. Žadatel vyplní žádost o půjčku a poskytne všechny potřebné údaje. Sám si pak vybere, jak dlouho bude chtít požadovanou částku splácet.

Po schválení žádosti se zveřejní aukce půjčky na web portálu Benefi, kde bude k dispozici investorům po dobu deseti až třiceti dnů. Během toho se investoři skládají na požadovanou částku. Jakmile je vybrána cílová částka, aukce je ukončena a peníze jsou odeslány na účet žadatele. Po obdržení finančních prostředků následuje již splácení půjčky dlužníkem v předem daných termínech na účet společnosti Benefi. Po obdržení splátky platforma rozešle peníze na účty investorů.

3.3.2 Pozastavení činnosti Benefi

V současné době portál Benefi pozastavil svoji činnost. Důvody k přerušení činnosti na svých stránkách nikde neuvádí, nicméně je patrné, že to souvisí s novým zákonem o spotřebitelském úvěru. Tento fakt uvádí i investoři na svých blozích, kteří dostali zprávu od portálu začátkem března 2017 (Czshares.com, 2017).

Zásadní novinkou pro funkci tohoto portálu mohou být zejména opatření týkající se nebankovních věřitelů. Kromě získání licence (kterou Benefi má) je totiž novinkou i počáteční kapitál nebankovních poskytovatelů, který musí činit nejméně 20 milionů Kč. S tím, že objem kapitálu musí průběžně udržovat aspoň ve výši 5 % poskytnutých a dosud nesplacených úvěrů vykázaných ke konci kalendářního roku (zákon č. 257/2016 Sb.).

Přerušení činnosti portálu však ještě nemusí znamenat úplný konec jeho činnosti. Benefi může třeba provést spojení s jinou úvěrovou společností a tím tak obnovit svoji činnost. Momentálně je však budoucnost této společnosti nejistá.

3.4 Bankerat

Zdrojem veškerých informací o této platformě jsou webové stránky portálu Bankerat.cz (2017). Portál Bankerat je nejstarším internetovým P2P portálem v České republice, kde působí již od roku 2010. Bankerat je aukčním internetovým portálem, což znamená, že výsledný úrok záleží na dohodě mezi investorem a dlužníkem. Platforma pouze ohodnotí žadatele ratingem.

Podstatný rozdíl je zde v systému investování do půjček. U předchozích portálů Zonky a Benefi se investoři skládají na půjčku, přičemž mají stanovenou minimální a maximální částku, kterou můžou do jedné půjčky investovat. V případě portálu Bankerat investoři většinou profinancují celou požadovanou částku. Můžou nabídnout i částku nižší, než je požadovaná půjčka, takovou nabídku ale dlužníci většinou odmítají. Tím se pro ně zvyšuje riziko v případě, pokud dlužník přestane splácet.

Tato skutečnost by se měla odrazit do výše úrokové sazby. I když to na první pohled vypadá, že žadatel si maximální úrokovou sazbu určuje sám, ve skutečnosti jí určuje platforma na základě velikosti půjčky a údajích o žadateli. Investoři pak můžou nabídnout stejný úrok nebo úrok nižší. Žadatel pak nabídku může přijmout či odmítnout. Dle statistik portálů Benefi činí průměrný roční úrok 39 %.

3.4.1 Půjčování na Bankerat

Žadatel si může u portálu Bankerat zažádat o úvěr ve výši od 10 000 do 400 000 Kč. Zvláštní kategorií pak tvoří půjčka se zástavou nemovitosti, v tomto případě může zájemce zažádat až o 600 000 Kč.

Bankerat rozlišuje typy půjček následovně:

- Půjčka bez registrů a doložení příjmů
- Půjčka bez doložení příjmů
- Půjčka s doložením příjmů
- Půjčka s doložením příjmů a výpisů z registrů

Právě tento typ půjčky bude porovnáván s ostatními půjčkami, jelikož příslušné doklady žadatel musí poskytnout i u půjčky na Zonky a Benefi. V tomto případě žadatel dodá jak výpisy z bankovního a nebankovního registru tak i potvrzení o výši příjmů. Díky tomu by měl úvěr získat za výhodnějších podmínek. Maximální částka, o kterou může zažádat, je 400 000 Kč se splatností do tří let. Úroková sazba zde začíná na 18 % p.a.

- Půjčka se zástavou nemovitosti

Vystavení žádosti o půjčku na portálu Bankerat je zdarma. Poplatek za zprostředkování se platí platformě až v případě realizace půjčky. Výše tohoto poplatku je 5 % z dlužné částky, nejméně však 1 200 Kč.

Výše úrokové sazby závisí na typu půjčky, bonitě klienta a nabídce investora. Platforma má na svých webových stránkách uvedený kalkulátor půjček, který počítá s nejvyšší sazbou akceptovanou žadatelem. Z hodnoty úvěru a délky splácení kalkulátor vypočítá měsíční splátku. U všech typů půjček si žadatel sám může určit, jak dlouho dobu chce půjčku splácet. Nesmí však překročit maximální dobu splatnosti. Minimální délka splatnosti pro všechny typy půjček je 6 měsíců.

Žádost o půjčku probíhá podobně jako u předchozích P2P portálů. Stačí vyplnit online formulář a zadat, který typ půjčky žadatel požaduje, na jakou částku a délku splatnosti. Rozdíl je v tom, že žadateli chodí nabídky od investorů, které může buď přijmout, nebo odmítnout. Každý investor může navrhnout vlastní úrokovou sazbu, která je pro něj akceptovatelná, nesmí však překročit stanovený maximální úrok.

Pokud žadatel nabídku přijme, bude vyzván k dokončení své nabídky. Pokud nabídku potvrdí, bude mu zaslána smlouva o půjčce k podpisu. Žadatel jí po podepsání odešle zpět i s kopií požadovaných dokladů (např. občanský průkaz). Na základě této smlouvy provedou schválení půjčky a pošlou smlouvu věřiteli k podpisu. Maximální délka pro přijímání nabídek je 21 dní. Všechny aktuální nabídky půjček jsou dostupné na webových stránkách portálu Bankerat.

Poté už dlužník může čerpat své peníze a spolu s tím mu je posláno i jedno vyhotovení smlouvy. Dlužník začne splácet úvěr formou měsíčních splátek. V případě prodloužení mu je poslána upomínka podobně jako je tomu i portálů Zonky nebo Benefi.

4 Metodika

Praktická část této práce se zaměřuje na porovnávání výhodnosti spotřebitelského úvěru u společností Zonky, Benefi a Bankerat. Vedle toho pak bude stejný úvěr porovnáván i s bankovním úvěrem u banky Air Bank.

Banka Air Bank byla vybrána na základě testu spotřebitelských úvěrů magazínu OKfin, kde se řadí mezi nejvýhodnější poskytovatele bankovních spotřebitelských úvěrů. Bude tedy vycházeno z předpokladu, že by tato banka mohla nejlépe konkurovat novému typu peer-to-peer půjček.

Na základě zjištěných výsledků pak bude zodpovězena otázka, u které platformy je úvěr nejvýhodnější a zda jsou peer-to-peer půjčky pro žadatele výhodnější než klasický bankovní úvěr.

Pro výši požadovaného úvěru byla zvolena částka 150 000 Kč. Právě tato částka se přibližuje průměrné výši půjčky na portále Zonky dle statistik za rok 2016 (Zotify.cz, 2016). Délka splácení úvěru byla zvolena na 36 měsíců. Doba splácení se odvíjí od podmínek portálu Bankerat, u kterého je to maximální délka pro splácení daného úvěru. Přestože dle statistik platformy Zonky je to doba kratší, než obvykle bývá u splácení půjčky v hodnotě 150 000 Kč, bude doba 36 měsíců ponechána u všech portálů stejná z důvodu sjednocení všech parametrů.

Půjčka bude požadována pro reprezentativního dlužníka, resp. žadatele o půjčku, kterým bude muž ve věku 30 let, s průměrným měsíčním hrubým příjmem 25 000 Kč. Tento příjem vychází z mediánu průměrných mezd za 4. čtvrtletí roku 2016 (CZSO.cz, 2017). Další informace o žadateli jsou následující: je bezdětný, nesplácí žádné jiné půjčky a žije s partnerkou ve společné domácnosti. Kritéria reprezentativního dlužníka byla vybrána tak, aby žadatel měl co možná nejméně závazků a žádost o úvěr tak byla co nejjednodušší.

Výhodnost bude porovnávána z pohledu dlužníka, a to na základě tří vybraných ukazatelů, kterými jsou: úroková sazba, roční procentní sazba nákladů a koeficient navýšení. Ukazatel úrokové míry byl vybrán zejména proto, že pro mnoho žadatelů o úvěr je to jediný parametr, podle kterého hodnotí nákladovost úvěru. Tento ukazatel samotný ovšem není příliš vhodný (Radová, Dvořák, Málek, 2009).

Vhodnějším ukazatelem pro posouzení nákladovosti úvěru je ale roční procentní sazba nákladů, právě z důvodu, že je vztažena k ročnímu období a obsahuje i vedlejší náklady na úvěr (ČNB.cz, 2017). Koeficient navýšení podle Ziky (2006) také představuje dobrou možnost pro porovnání spotřebitelských úvěrů. Žadatel z něj totiž pozná, kolik peněz celkem zaplatí navíc. Spolu s roční procentní sazbou nákladů se tedy vhodně doplňuje.

Úroková sazba bude zjišťována u každého portálu mírně odlišně. U portálu Zonky a banky Air Bank bude použita úroková míra, která bude zjištěna na základě skutečně vyplněné poptávky reprezentativního dlužníka u těchto společností. To znamená, že Zonky i Air Bank si sami žadatele zhodnotí a nabídnou mu úrokovou sazbu, se kterou bude nadále počítáno.

Tento postup ovšem u portálu Benefi nelze uplatnit, jelikož platforma až do odvolání neposkytuje žádné nové úvěry. Tato skutečnost bohužel nebyla známa

v době výběru tohoto portálu. Z tohoto důvodu bude pro Benefi použita úroková míra zjištěná pomocí průměrného výnosu investorů pro daný typ úvěru, který na svých webových stránkách platforma uvádí. Takto zjištěná úroková míra by měla alespoň přibližně té skutečné, kterou by žadatel u platformy dostal.

Poslední portál Bankerat je specifický v tom, že o úrokové míře nerozhoduje platforma, ale sám investor, který dlužníkovi úrokovou míru nabízí. Zjištěná úroková sazba tedy bude vycházet ze skončených aukcí zveřejněných na oficiálních stránkách portálu Bankerat. Z těchto aukcí vyplývá, že výsledná úroková sazba odpovídá nejvyšší možné sazbě, kterou žadatel musí být ochoten akceptovat.

4.1 Metodika modelových příkladů

Porovnání vybraných ukazatelů bude uskutečněno pomocí modelových příkladů, ve kterých bude spočítán koeficient navýšení a RPSN. K tomu, aby bylo možné tyto ukazatele vypočítat, bude nejprve potřeba znát údaj o měsíční splátce daného úvěru. Požadovaný úvěr bude splácen anuitním způsobem, to znamená, že výše měsíčních splátek bude konstantní.

Výpočet měsíční anuitní splátky úvěru bude proveden pomocí následujícího vzorce: (Šoba a Širůček, 2017):

$$a = D \times \frac{r}{1-v^n} = D \times \frac{r}{1-\left(\frac{1}{1+r}\right)^n} \quad (1)$$

kde:

D = počáteční výše úvěru

r = úroková sazba za úrokové období

v = diskontní faktor

n = počet úrokovacích období splácení úvěru

a = výše splátky (anuity)

Na základě informace o výši měsíční splátky pak bude spočítána roční procentní sazba nákladů. Díky tomu, že ukazatel RPSN se vždy vztahuje k ročnímu období, je zajištěna vzájemná srovnatelnost úvěrů.

Vzorec pro výpočet roční procentní sazby nákladů vychází ze základní rovnice na roční bázi, pro kterou platí, že celková současná hodnota čerpaných finančních prostředků na jedné straně se rovná celkové současné hodnotě splátek a souvisejících poplatků na straně druhé (Šoba, Širůček, 2017).

Výpočet této rovnice je uveden v příloze č. 1 zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru a jeho podoba je následující:

$$\sum_{k=1}^m C_k (1+X)^{-tk} = \sum_{l=1}^{m'} D_l (1+X)^{-sl} \quad (2)$$

kde:

X je roční procentní sazba nákladů,

- m je číslo posledního čerpání,
 k je číslo čerpání, proto $1 \leq k \leq m$,
 C_k je částka čerpání k ,
 tk je interval vyjádřený v letech a zlomcích roku mezi datem prvního čerpání a datem každého následného čerpání, proto $t_1 = 0$,
 m' je číslo poslední splátky jistiny nebo nákladů,
 l je číslo splátky jistiny nebo nákladů,
 D_l je výše splátky jistiny nebo nákladů,
 sl je interval vyjádřený v letech a zlomcích roku mezi datem prvního čerpání a datem každé splátky jistiny nebo nákladů.

Vzhledem k poměrně složité konstrukci toho vzorce bude výpočet roční procentní sazby nákladů proveden pomocí MS Excel.

Poslední údaj, podle kterého budou jednotlivé půjčky porovnávány, je koeficient navýšení. Pro výpočet koeficientu navýšení bude použito následujícího vzorce (Zika, 2006):

$$\text{koeficient navýšení} = \frac{\text{celkové náklady na úvěr}}{\text{výše úvěru}} \quad (3)$$

Na základě vypočítaných údajů pro vybrané portály i banku a jejich vzájemné komparaci pak bude zvolena nejvýhodnější půjčka pro žadatele. Na závěr budou sestavena doporučení, která by měla potencionálnímu žadateli pomoci s výběrem vhodného spotřebitelského úvěru.

5 Vlastní práce

Každému z vybraných portálů bude v této části věnována samostatná kapitola s modelovým příkladem dané půjčky na tomto portále. Modelový příklad bude obsahovat parametry půjčky, ze kterých se vypočítají potřebné údaje o RPSN a koeficientu navýšení podle vzorců uvedených v metodice práce.

Na základě těchto vypočtených údajů bude provedeno srovnání jednotlivých platform a následně bude žadateli doporučena nejvýhodnější půjčka.

Stejný postup bude proveden i pro bankovní půjčku od společnosti Air Bank. Výsledky pro tuto půjčku pak budou porovnány s nejvýhodnější online půjčkou. Na základě výsledků pak bude zodpovězena otázka, zda české P2P půjčky mohou konkurovat půjčkám klasickým. Na závěr kapitoly pak budou žadateli sestavena obecná doporučení, která mu pomůžou s výběrem vhodného spotřebitelského úvěru.

5.1 Půjčka na portálu Benefi

Žádost o půjčku na portále Benefi je pro žadatele zdarma. Za zprostředkování reprezentativní žadatel zaplatí 3 % z celkové *dlužné* částky. Zde by si každý žadatel měl uvědomit, co znamená dlužná částka. Dlužná částka je totiž vypůjčená částka i s úroky. Dále si musí žadatel obstarat sám na vlastní náklady výpisy z bankovního a nebankovního registru. Tyto výpisy ho budou stát 200 Kč (Benefi.cz, 2017).

Za správu půjčky žadatel žádné poplatky neplatí. Pokud by nastala situace, že žadatel bude chtít splatit půjčku předčasně, může tak učinit zdarma bez jakýchkoliv sankcí. V případě opoždění zaplatí 300 Kč za první odeslanou upomínku (Benefi.cz, 2017).

Pro modelový příklad bude počítáno s tím, že žadatel zaplatí splátku vždy včas. Jak již bylo zmíněno, portál Benefi v současné době neposkytuje nové půjčky a nelze tak zjistit konkrétní nabídku pro žadatele. Úrok, který bude použitý v modelovém příkladu činí 15 % p.a. a vychází z průměrného výnosu investorů do půjček ověřených v registru dle portálu Bankerat⁵ a také ze zkušeností investorů na blogu Czshares.com.

Je třeba mít stále na paměti, že tento úrok je pouze orientační. Skutečný úrok, který by platforma dlužníkovi skutečně nabídla, se může mírně lišit.

5.1.1 Modelový příklad půjčky na Benefi

Požadovanou půjčku bude dlužník splácet stále konstantními měsíčními splátkami. Hodnota měsíční splátky bude dále použita k výpočtu RPSN a koeficientu navýšení, proto je informace o její výši nezbytná.

Ke zjištění splátky bude třeba znát požadovanou výši úvěru, počet úrokových období a roční úrokovou sazbu.

⁵ Dle průvodce investováním na Benefi se roční výnos investora pohybuje mezi 10 – 20 %.

Reprezentativní žadatel požaduje půjčku v hodnotě 150 000 Kč, která bude splácena po dobu 3 let. Celkový počet měsíčních splátek tedy bude 36. Úrokovací období je měsíční, proto i roční úroková sazba 15 % musí být převedena do měsíčního vyjádření.

Ze zadaných informací se vypočítá měsíční splátka dosazením těchto údajů do vzorce (1) uvedeného v metodice práce:

$$D = 150\,000 \text{ Kč}$$

$$n = 36 \text{ měsíců}$$

$$r = 15 \% \text{ p.a.} \Rightarrow 15/12 = 1,25 \% \text{ p.m.} \Rightarrow 0,0125$$

$$a = ?$$

$$a = 150000 \times \frac{0,0125}{1 - \left(\frac{1}{1+0,0125}\right)^{36}} = 5199,80 \cong 5200 \text{ Kč} \quad (4)$$

Při úrokové sazbě 15 % p.a., výši úvěru 150 000 Kč se délkou splácení po dobu 3 let bude měsíční splátka činit 5 200 Kč. Tuto částku bude dlužník pravidelně každý měsíc splácet na účet investora po dobu 3 let.

Celkem tedy dlužník zaplatí 36násobek měsíční splátky, tj. 187 200 Kč. Toto je tedy částka i s úroky, ze které se bude počítat poplatek za zprostředkování půjčky.

Následuje výpočet RPSN, do jehož výpočtu budou zahrnuty tyto poplatky:

- Poplatek za zprostředkování půjčky – 3 % z dlužné částky, tj. 5 616 Kč
- Poplatek za výpisy z registrů – 200 Kč
- Správa účtu – zdarma

Postup výpočtu RPSN vychází z rovnice uvedené v metodice práce. Výpočet je proveden přes MS Excel následujícím postupem:

$$150000 = \frac{5816}{(1+r)^0} + \frac{5200}{(1+r)^{1/12}} + \frac{5200}{(1+r)^{2/12}} + \dots + \frac{5200}{(1+r)^{35/12}} + \frac{5200}{(1+r)^{36/12}} \quad (5)$$

$$\text{RPSN} = 19,36 \%$$

Z rovnice je patrné, že počáteční poplatek se vztahuje k období ještě před započtím čerpání půjčky. Měsíční splátky pak musí být vztaženy k ročnímu období.

Konkrétní hodnota poplatku 3 % byla zjištěna z kalkulátoru, který má Benefi umístěný na svých webových stránkách. Zbýlých 200 Kč je cena za výpisy z bankovního a nebankovního registru, které si žadatel musí obstarat sám.

Pokud by dlužník potřeboval výpis obdržet rychleji, může si zažádat o expresní doručení do 48 hodin, které stojí 400 Kč (Benefi.cz, 2017). Potom by se sazba RPSN mírně zvýšila, jelikož by vzrostl i počáteční poplatek spojený se získáním úvěru.

Poslední údaj potřebný k porovnávání půjček je koeficient navýšení, ze kterého žadatel zjistí, kolik celkem přeplatí za úvěr v dané hodnotě. K jeho výpočtu budou potřeba údaje o výši úvěru, výši úroků a poplatků. Výši úroků lze jednoduše zjistit odečtením požadované částky od hodnoty, kterou celkem zaplatí žadatel na splátkách.

Celková výše úvěru = 150 000 Kč

Úroky celkem = $5200 \times 36 = 187200 - 150000 = 37\,200$ Kč

Poplatky celkem = 5 816 Kč

$$\text{koeficient navýšení} = \frac{150000 + 37200 + 5816}{150000} = 1,29 \quad (6)$$

Koeficient navýšení činí 1,29, to znamená, že dlužník celkem zaplatí za úvěr o 29 % více, než si vypůjčil. Pokud sečteme pouze čísla uvedená v čitateli vzorce, dostaneme částku 193 016 Kč. Právě tuto částku dlužník zaplatí celkem za úvěr v hodnotě 150 000 Kč.

Z navýšení lze vidět, kolik dlužník za úvěr celkem přeplatí, nezohledňuje však časovou hodnotu peněz, jako tomu je u RPSN.

Pro větší přehlednost informací poslouží následující tabulka, ve které jsou shrnuty všechny výše zjištěné údaje.

Tab. 2 Souhrnné informace o půjčce u společnosti Benefi

Požadovaná částka	150 000 Kč
Poplatky	5 816 Kč
Měsíční splátka	4 563 Kč
Počet splátek	36
Úroková sazba (p.a)	15 %
RPSN	19,36 %
Koeficient navýšení	1,29
Celková zaplacená částka	193 016 Kč

Zdroj: Vypočteno na základě zjištěných údajů u společnosti Benefi

Reprezentativní žadatel požaduje půjčku ve výši 150 000 Kč, kterou chce splácet po dobu 3 let. Za zprostředkování půjčky musí platformě Benefi zaplatit počáteční poplatek ve výši 5 816 Kč.

Úvěr bude úročen měsíčně s roční úrokovou sazbou 15 %. Roční procentní sazba nákladů je 19,36 %. Půjčku bude žadatel splácet měsíčními splátkami ve výši 4 563 Kč po dobu tří let. Celková částka, kterou žadatel zaplatí za úvěr v hodnotě 150 000 Kč, i se započtením úroků a poplatků, pak činí 193 016 Kč.

Údaje o úrokové sazbě, RPSN a koeficientu navýšení jsou vyznačeny tučně, protože budou nadále potřebné v závěrečném porovnávání výhodnosti jednotlivých půjček.

5.2 Půjčka na portálu Zonky

Žádost o půjčku na platformě Zonky je zdarma stejně tak jako vedení úvěru. Jediný poplatek, který žadatel zaplatí, je za zprostředkování půjčky. Tento poplatek bude vždy činit 2 % z požadované částky bez ohledu na výši požadované částky (Zonky.cz, 2017).

Pro reprezentativního žadatele bude požadován úvěr ve výši 150 000 Kč. Poplatek za zprostředkování tedy bude činit 2 % z 150 000 Kč, tedy 3 000 Kč. Tento poplatek se musí objevit ve výpočtu RPSN, na kterou bude mít vliv.

Může se stát, že žadatel bude chtít splatit půjčku dříve. Také v tomto ohledu platforma Zonky vychází žadateli vstřícně. Předčasné splacení půjčky je totiž pro žadatele zdarma.

Situace může nastat i opačná, a to taková, že se dlužník se splátkou opozdí. V tomto případě je platforma oprávněna dlužníkovi naúčtovat smluvní pokutu ve výši 500 Kč (Zonky.cz, 2017). Dále však bude platit předpoklad, že reprezentativní dlužník zaplatí všechny splátky včas.

Nyní následuje modelový příklad půjčky u společnosti Zonky pro reprezentativního žadatele, kterému byla platformou nabídnuta úroková sazba 10,99 % p.a., se kterou bude nadále počítáno v modelovém příkladu.

5.2.1 Modelový příklad půjčky na Zonky

Postup pro výpočet měsíční splátky je stejný jako v předchozím příkladu. Jediný údaj, který se změní, je pochopitelně úroková sazba, která se u každého portálu liší.

S použitím vzorce (1) uvedeného v metodice práce je měsíční splátka úvěru vypočítána následujícím postupem:

$$D = 150000 \text{ Kč}$$

$$n = 36 \text{ měsíců}$$

$$r = 10,99 \% \text{ p.a.} \Rightarrow 10,99/12 = 0,91583 \% \text{ p.m.} = 0,0091583$$

$$a = ?$$

Po dosazení údajů do vzorce dostáváme následující rovnici:

$$a = 150000 \times \frac{0,0091583}{1 - \left(\frac{1}{1+0,0091583}\right)^{36}} = 4909,98 \cong 4910 \text{ Kč} \quad (7)$$

Samotná úroková sazba ale nestačí k posouzení celkové nákladovosti úvěru. Stále je totiž někde potřeba zohlednit i počáteční poplatky pro žadatele, spojené se získáním tohoto úvěru.

Dalším krokem bude tedy zjištění výše RPSN, které v sobě bude obsahovat následující poplatky:

- Poplatek za zprostředkování půjčky – 2 % z částky 150 000 Kč tj. 3 000 Kč
- Poplatek za správu a vedení úvěrového účtu: zdarma

Postup výpočtu RPSN vychází z rovnice (2) uvedené v metodice práce. Výpočet je proveden pomocí MS Excel následujícím postupem:

$$150000 = \frac{3000}{(1+r)^0} + \frac{4910}{(1+r)^{1/12}} + \frac{4910}{(1+r)^{2/12}} + \dots + \frac{4910}{(1+r)^{35/12}} + \frac{4910}{(1+r)^{36/12}} \quad (8)$$

$$\text{RPSN} = 11,66 \%$$

RPSN v tomto případě neobsahuje poplatek za výpisy z bankovního a nebankovního registru, jako tomu bylo u Benefi. Tyto informace si platforma Zonky o žadateli zjistí sama.

Jako poslední následuje výpočet koeficientu navýšení, který se vypočítá podle vzorce (3) uvedeného v metodice práce:

Celková výše úvěru = 150 000 Kč

Úroky celkem = $4910 \times 36 = 176760 - 150000 = 26760$ Kč

Poplatky = 3 000 Kč

$$\text{koeficient navýšení} = \frac{150000 + 26760 + 3000}{150000} = 1,20 \quad (9)$$

Za danou půjčku u společnosti Zonky reprezentativní žadatel zaplatí o 20 % více, než si vypůjčil.

V následující tabulce jsou pro větší přehlednost shrnuté všechny výše zjištěné údaje týkající se půjčky u společnosti Zonky.

Tab. 3 Souhrnné informace o půjčce u společnosti Zonky

Požadovaná částka	150 000 Kč
Poplatky	3 000 Kč
Měsíční splátka	4 910 Kč
Počet splátek	36
Úroková sazba (p.a.)	10,99 %
RPSN	11,66 %
Koeficient navýšení	1,20
Celková zaplacená částka	179 760 Kč

Zdroj: Vypočteno na základě zjištěných údajů u společnosti Zonky

Za zprostředkování půjčky v hodnotě 150 000 Kč u společnosti Zonky zaplatí žadatel počáteční poplatek ve výši 3 000 Kč. Požadovaný úvěr bude úročen měsíčně s roční úrokovou sazbou 10,99 %.

Půjčka bude splácena po dobu tří let měsíčními splátkami v hodnotě 4 910 Kč. Roční procentní sazba nákladů, která v sobě zahrnuje veškeré poplatky, pak činí 11,66 %. Celková částka, kterou žadatel u společnosti Zonky zaplatí za úvěr ve výši 150 000 Kč, bude činit 179 760 Kč. Tuto hodnotu lze zjistit pomocí sečtení jistiny,

úroku a poplatků, které jsou uvedeny v čitateli vzorce pro výpočet koeficientu navýšení.

5.3 Půjčka na portálu Bankerat

Vystavení žádosti o půjčku a správa půjčky na portálu Bankerat je zdarma. Poplatek za zprostředkování se platí platformě až v případě realizace půjčky. Výše tohoto poplatku je 5 % z *dlužné* částky, nejméně však 1 200 Kč (Bankerat.cz, 2017).

Při předčasném splacení je dlužník povinen zaplati věřiteli odstupné v hodnotě 18 % z dosud neuhrazené částky sjednaného úvěru. Zároveň tento svůj úmysl musí administrátorovi oznámit 30 dní předem (dTest.cz, 2016).

V případě opoždění se splátkou, které nesmí trvat déle než 30 dní, zaplatí dlužník 300 Kč za každou odeslanou upomínku (dTest.cz, 2016). Dále však bude počítáno s tím, že reprezentativní dlužník bude splácet včas.

Pro modelový příklad portálu Bankerat byl vybrán typ půjčky s doložením příjmů a s doložením výpisů z registrů. Za tyto výpisy musí žadatel zaplatit platformě poplatek ve výši 225 Kč (dTest.cz, 2016).

Úroková sazba pro tento typ půjčky začíná na 18 % p.a. (Bankerat.cz, 2017). Investor sice může nabídnout sazbu nižší, ale může si po dlužníkovi vyžádat např. ručitele za úvěr nebo chtít zástavu nemovitosti. Velmi častá je také žádost o směnku s rozhodčí doložkou.

To je pro většinu žadatelů neakceptovatelné, a proto nižší nabídku většinou odmítají. Ze skončených aukcí na portálu Bankerat vyplývá, že úroková sazba nejčastěji zůstává na nejvyšší možné hranici, kterou dlužník akceptuje, proto tedy v modelovém příkladu bude počítáno s úrokovou sazbou 18 % p.a.

5.3.1 Modelový příklad půjčky na Bankerat

Prvním krokem je opět výpočet měsíční splátky podle vzorce (1) stejně jako v předchozích příkladech. Jediný parametr, který se změní je úroková sazba, který nyní činí 18 % p.a.

$$D = 150000 \text{ Kč}$$

$$n = 36 \text{ měsíců}$$

$$r = 18 \% \text{ p.a.} \Rightarrow 18/12 = 1,5 \% \text{ p.m.} = 0,015$$

$$a = ?$$

$$a = 150000 \times \frac{0,015}{1 - \left(\frac{1}{1+0,015}\right)^{36}} = 5422,86 \cong 5423 \text{ Kč} \quad (10)$$

Po zaplacení všech 36 splátek bude celková částka, kterou dlužník zaplatí platformě na splátkách činit 195 228 Kč. Tato částka v sobě obsahuje i úroky. Právě z této hodnoty bude počítán poplatek za zprostředkování ve výši 5 %.

Dalším krokem je zjištění hodnoty RPSN, do jehož výpočtu budou zahrnuty tyto poplatky:

- Poplatek za zprostředkování půjčky – 5 % z dlužné částky, tj. 9 761 Kč
- Poplatek za výpisy z registrů – 225 Kč
- Správa účtu – zdarma

Postup výpočtu RPSN vychází z rovnice (2) uvedené v metodice práce. Výpočet je proveden přes MS Excel následujícím postupem:

$$150000 = \frac{9986}{(1+r)^0} + \frac{5423}{(1+r)^{1/12}} + \frac{5423}{(1+r)^{2/12}} + \dots + \frac{5423}{(1+r)^{35/12}} + \frac{5423}{(1+r)^{36/12}} \quad (11)$$

$$\text{RPSN} = 25,64 \%$$

Posledním krokem je zjistit, kolik dlužník zaplatí za půjčku celkem i s počátečními náklady. To lze zjistit pomocí výpočtu koeficientu navýšení, kde opět bude potřeba znát výše úvěru, výše úroků a poplatků, které jsou následující:

Celková výše úvěru = 150 000 Kč

Úroky celkem = $5423 \times 36 = 195228 - 150000 = 45\,228$ Kč

Poplatky = 9 986 Kč

$$\text{koeficient navýšení} = \frac{150000 + 45228 + 9986}{150000} = 1,37 \quad (12)$$

Koeficient navýšení vyšel 1,38, to znamená, že dlužník zaplatí o 37 % více, než si půjčil. Tento údaj v sobě ovšem nezahrnuje časovou hodnotu peněz.

V následující tabulce jsou pro větší přehlednost shrnuty všechny výše zjištěné údaje.

Tab. 4 Souhrnné informace o půjčce u společnosti Bankerat

Požadovaná částka	150 000 Kč
Poplatky	9 986 Kč
Měsíční splátka	5 423 Kč
Počet splátek	36
Úroková sazba	18 % p.a.
Koeficient navýšení	1,37
RPSN	25,64 %
Celková zaplacená částka	205 214 Kč

Zdroj: Vypočteno na základě údajů zjištěných u společnosti Bankerat

Stejně jako v přechozích příkladech žadatel požaduje úvěr v hodnotě 150 000 Kč. Za jednání úvěru musí nejprve zaplatit portálu Bankerat poplatek ve výši 9 986 Kč.

Žadatel u platformy dostane roční úrokovou sazbu 18 %. Úvěr bude splácet tři roky měsíčními splátkami v hodnotě 5 423 Kč. Hodnota RPSN 25,65 % v sobě odráží úrokovou sazbu i poměrně vysoké počáteční poplatky. Celková částka, kterou

žadatel zaplatí za požadovaný úvěr, pak činí 205 214 Kč, tedy o 37 % více než si vypůjčil.

Žadatel by si měl uvědomit, že v tomto případě je vyšší úroková sazba kompenzací za rizika, která zde investor nese sám. Platforma půjčku pouze zprostředkuje, o nic dalšího se už nestará. Po celou dobu je však administrátorem půjčky.

5.4 Porovnání půjček u vybraných portálů

Nyní následuje porovnání jednotlivých parametrů půjček u vybraných portálů. Prvním krokem žadatele pro získání půjčky bude vždy žádost o úvěr. Poplatky spojené se získáním úvěru se u každé platformy liší. Stejně tak jsou odlišené i poplatky za výpisy z registrů, které si některé platformy účtují. V neposlední řadě by měla žadatele zajímat i možnost předčasného splacení půjčky.

Díky těmto informacím si může žadatel udělat poměrně dobrou představu o půjčce ještě před tím, než vůbec bude znát nabídnutou úrokovou sazbu.

V následující tabulce je zobrazen stručný přehled všech poplatků vázajících se k dané půjčce na jednotlivých portálech pro reprezentativního žadatele.

Tab. 5 Srovnání poplatků vázaných k půjčce u vybraných portálů

Platforma	Poplatek za poskytnutí úvěru	Poplatek za výpisy z registrů	Poplatek za vedení úvěru	Poplatek za předčasné splacení
Benefi	5 616 Kč	200 Kč	zdarma	zdarma
Zonky	3 000 Kč	–	zdarma	zdarma
Bankerat	9 761 Kč	225 Kč	zdarma	18 % z NČ ⁶

Zdroj: Na základě údajů zjištěných u společnosti Zonky, Benefi a Bankerat

Z tabulky jasně vyplývá, že největší náklady na pořízení půjčky jsou pro žadatele u portálu Bankerat. Žadatel za zprostředkování dané půjčky zaplatí 9 761 Kč a k tomu ještě dalších 225 Kč za výpisy z registrů. Navíc je zde zpoplatněna možnost předčasného splacení úvěru, a to ve výši 18 % z neuhrazené částky sjednané půjčky. Již nyní lze očekávat, že půjčka u portálu Bankerat nebude pro žadatele nejvhodnější možností.

O něco lépe je na tom platforma Benefi, kde za získání půjčky musí žadatel zaplatit 5 616 Kč. K tomu si ale sám musí získat výpisy z registrů, za které zaplatí dalších 200 Kč. Stále je to však o dost méně než u portálu Bankerat. Velké plus pro dlužníka je pak možnost předčasného splacení půjčky, která je zdarma.

Nejlépe je na tom platforma Zonky, která si za poskytnutí úvěru účtuje ze všech platforem nejméně. Sama si obstará výpisy z registrů a nevyžaduje žádný poplatek za předčasné splacení úvěru. Získání půjčky zde vyjde pro reprezentativního žadatele na 3 000 Kč, což je podstatně méně než u předchozích portálů. Získá-

⁶ Z neuhrazené částky sjednané půjčky

ní půjčky u platformy Zonky vyjde potencionálního žadatele jednoznačně nejlevněji.

Následuje přehled nabídnutých úroků u jednotlivých portálů. Ten se samozřejmě u jednotlivých platform liší. Důležitější je ale výsledné RPSN, které z logiky věci bude vždy vyšší než úroková sazba. Údaj o RPSN v sobě zahrnuje počáteční poplatky z předcházející tabulky. Čím vyšší tyto poplatky jsou, tím vyšší bude i RPSN. Z toho vyplývá, že čím větší bude rozdíl mezi úrokovou sazbou a PRSN, tím budou vyšší vedlejší náklady na úvěr.

Následující tabulka porovnává úrokové sazby a RPSN stejného úvěru sjednaného pro reprezentativního žadatele u jednotlivých portálů.

Tab. 6 Srovnání úrokové sazby a RPSN u vybraných portálů

Platforma	Hodnota úvěru	Roční úroková sazba	RPSN
Benefi	150 000 Kč	15,00 %	19,36 %
Zonky	150 000 Kč	10,99 %	11,66 %
Bankerat	150 000 Kč	18,00 %	25,64 %

Zdroj: Na základě údajů zjištěných u společnosti Zonky, Benefi a Bankerat

Nejvyšší úroková sazba i RPSN je u portálu Bankerat. Vysoké poplatky se zde odráží v hodnotě RPSN, které je podstatně vyšší než nabízená úroková sazba. Tato půjčka by pro žadatele vyšla rozhodně nevýhodně.

Nabídnutá roční úroková sazba 18 % v sobě musí zahrnovat i riziko investora, které je u portálu Bankerat největší. Nicméně se může stát, že investor nabídne žadateli úrok o něco nižší. Stále by to však pro žadatele nejspíše nebyla nejlepší volba.

Výsledky pro portál Benefi nejsou zcela přesné z důvodů momentální nefunkčnosti portálu. Půjčka pro žadatele by zde vyšla o něco výhodněji než u portálu Bankerat. Nabídnutá úroková sazba 15 % a vypočtené RPSN 19,36 % jsou však v porovnání s nabídkou portálu Zonky stále vysoké.

Jednoznačně nejlepší možnost pro žadatele vychází u platformy Zonky. Výsledné RPSN 11,66 % v prování s ostatními úvěry je podstatně nižší. Díky nízkým nákladům na získání půjčky se RPSN výrazně neliší od nabídnuté úrokové sazby.

Z hlediska počátečních nákladů na půjčku i z hlediska výsledného RPSN bude požadovaný úvěr nejlevnější u portálu Zonky. Platforma Benefi se nachází někde uprostřed. Portál Bankerat pak vyjde nejdráže, jak hlediska nákladů na získání půjčky, tak i výsledného RPSN. Toto pořadí je celkem logické, neboť jak již bylo řečeno právě náklady spojené se získáním a správou úvěru se musí do výše RPSN odrazit.

Poslední věc, která bude žadatele zajímat je, kolik tedy vlastně za požadovaný úvěr celkem zaplatí. Nákladovost úvěru může porovnat na základě RPSN. Stále však chybí číselné vyjádření, kolik vlastně za daný úvěr celkem zaplatí, resp. kolik přeplatí.

Tyto informace již byly spočítané u jednotlivých portálů pomocí koeficientu navýšení. Ten v sobě odráží úroky a počáteční náklady na úvěr. Jeho procentní vyjádření říká, kolik dlužník celkem zaplatí navíc za daný úvěr.

Následující tabulka shrnuje tyto údaje pro jednotlivé platformy.

Tab. 7 Srovnání navýšení u jednotlivých portálů

Platforma	Výše úvěru	Zaplacená částka celkem	Koeficient navýšení
Benefi	150 000 Kč	193 016 Kč	1,29
Zonky	150 000 Kč	179 760 Kč	1,20
Bankerat	150 000 Kč	205 214 Kč	1,37

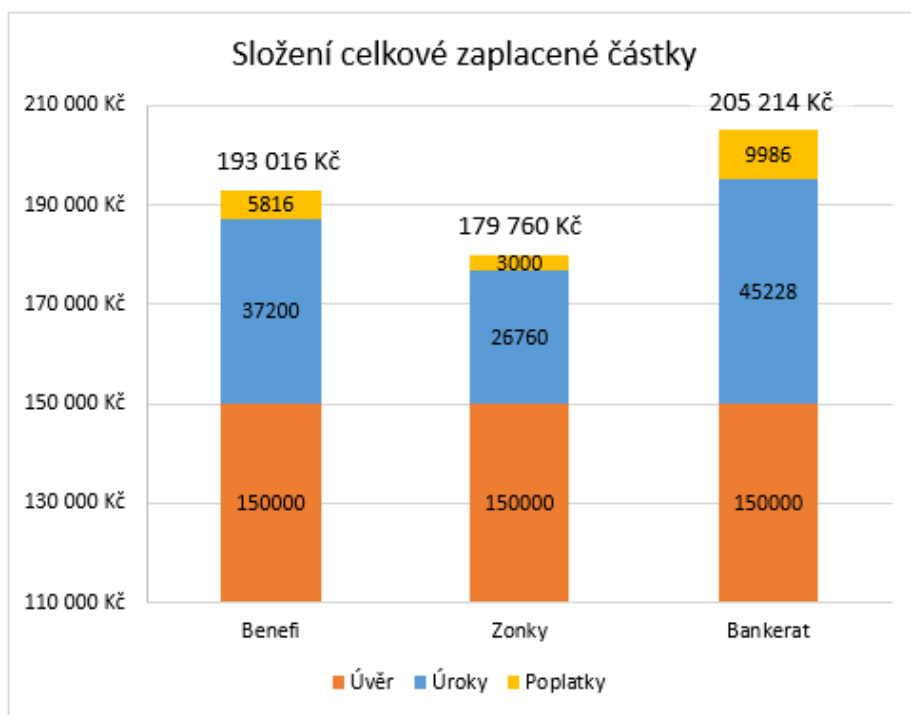
Zdroj: Na základě údajů zjištěných u portálů Zonky, Benefi a Bankerat

Tato tabulka je už pouze číselným vyjádřením předchozích informací. Potenciální žadatel už ví, že nejméně výhodně vyjde půjčka u portálu Bankerat. Z tabulky vyplývá, že za tuto půjčku celkem zaplatí 202 928 Kč, to je tedy o 38 % více, než si vypůjčil.

V případě půjčky u platformy Benefi zaplatí celkem 193 016 Kč, tedy o 29 % více než si vypůjčil. To je výsledek, který je podstatně lepší než u portálu Bankerat, zároveň však stále není pro žadatele nejvýhodnější.

O poznání lépe než půjčka u Benefi, vychází půjčka u platformy Zonky. Zde žadatel za daný úvěr celkem zaplatí 179 760 Kč, tedy o 20 % více, než si vypůjčil. Ve srovnání s nejméně výhodnou možností u portálu Bankerat je tento rozdíl docela markantní. V procentním vyjádření lze říci, že u platformy Zonky zaplatí žadatel za půjčku skoro o 20 % méně než u portálu Bankerat.

Následující graf pak znázorňuje, z jakých složek se skládá celková částka, kterou žadatel za úvěr zaplatí.

Obr. 2 Složení celkové zaplacené částky u vybraných platform
Zdroj: Na základě vypočtených údajů u portálů Zonky, Benefi a Bankerat

Celková zaplacená částka se skládá z jistiny úvěru, zaplacených úroků a poplatků. Jistina úvěru zůstává pro všechny portály stejná. Největší úrok žadatel zaplatí portálu Bankerat, a to 45 228 Kč. Naopak nejmenší úrok je u půjčky na portále Zonky. Zde žadatel na úrocích zaplatí 26 760 Kč.

Nejmenší složku celé částky pak tvoří poplatky za zprostředkování půjčky. V případě portálů Benefi a Bankerat je do této částky zahrnut ještě poplatek za výpis z registrů. Z grafu je na první pohled patrné, že poplatky platformy Bankerat tvoří podstatně větší složku zaplacené částky, než je tomu u portálů Zonky a Benefi. Platforma Zonky pak ve všech ohledech vychází nejlépe.

Stále však nelze určit, zdali je to hodně nebo málo v porovnání s tím, za kolik se běžné neúčelové spotřebitelské úvěry nabízejí u klasických bank. Proto je třeba se nyní podívat, na kolik žadatele vyjde stejný úvěr u vybrané banky.

5.5 Půjčka u společnosti Air Bank

Žádost o půjčku u společnosti Air Bank je zdarma a může proběhnout online prostřednictvím internetu pomocí vyplnění příslušného formuláře. Za vedení ani zpracování úvěru si banka nevyžaduje žádné poplatky.

Sjednání půjčky zcela online bez osobního setkání může Air Bank nabídnout stejně tak jako předchozí P2P platformy. Podpis smlouvy je pak uskutečněn prostřednictvím zaslání SMS kódu od banky klientovi. Tento postup však mohou využít pouze klienti banky Air Bank (AirBank.cz, 2017).

Pro modelový příklad u společnosti Air Bank byla použita úroková sazba, kterou banka nabídla reprezentativnímu žadateli, a její výše činí 13,9 % p.a. (nabídka banky Air Bank).

Půjčka je vždy úročena touto základní úrokovou sazbou. Pokud dlužník bude po celou dobu splácet včas (se splátkou se neopozdí více než 5 dní) banka mu odpustí dvě splátky. Tím se ve výsledku dostane na nižší tzv. bonusovou úrokovou sazbu (AirBank.cz, 2017).

Následuje modelový příklad, který vychází z předpokladu, že daný žadatel splatí všechny splátky včas, a tudíž mu budou dvě splátky odpuštěny.

5.5.1 Modelový příklad půjčky u společnosti Air Bank

Postup pro modelový příklad bude stejný jako u předchozích příkladů. Nejprve je třeba zjistit, kolik bude činit měsíční splátka úvěru od společnosti Air Bank.

Všechny informace pro výpočet splátky jsou již známé. Nyní tedy zbývá tyto údaje zasadit do vzorce, podle kterého se vypočte měsíční splátka:

$$D = 150000 \text{ Kč}$$

$$n = 36 \text{ měsíců}$$

$$r = 13,9 \% \text{ p.a.} \Rightarrow 13,9 / 12 = 1,158\overline{33} \text{ p.m.} = 0,01158\overline{33}$$

$$a = ?$$

$$a = 150000 \times \frac{0,01158\overline{33}}{1 - \left(\frac{1}{1+0,01158\overline{33}}\right)^{36}} = 5119,5621 \cong 5120 \text{ Kč} \quad (13)$$

Při předpokladu, že dlužník splácí včas, bude počet období pouze 34, jelikož banka promine dvě splátky. Ve výsledku tedy úroková sazba bude nižší a dlužník zaplatí i celkově menší částku než v případě 36 splátek.

S přihlédnutím k těmto novým parametrům (tzn. splátka 5 120 Kč, výše úvěru 150 000 Kč a počet období 34), které byli zadány do splátkového kalkulátoru serveru Finance.cz, vychází úroková sazba na 10,5 % p.a. Tato úroková sazba bude použita pro výpočet RPSN.

Následuje výpočet RPSN, do kterého nebudou zahrnuty žádné počáteční poplatky, jelikož se získáním půjčky žadateli žádné poplatky nevznikají. Výpočet RPSN je proveden přes MS Excel a opět vychází z následující rovnice:

$$150000 = \frac{5120}{(1+r)^{1/12}} + \frac{5120}{(1+r)^{2/12}} + \dots + \frac{5120}{(1+r)^{33/12}} + \frac{5120}{(1+r)^{34/12}} \quad (14)$$

$$\text{RPSN} = 11,13 \%$$

Na první pohled je patrné, že v tomto příkladu se vypočtené RPSN významně neliší od úrokové sazby. Je to tím, že do jeho výpočtu nejsou zahrnuty žádné počáteční poplatky. Stále je však třeba mít na paměti, že tento výsledek bude platit pouze v případě, když žadatel bude splácet včas.

Z RPSN lze posoudit nákladovost úvěru v porovnání s jinými nabídkami, stále však není jasné, kolik dlužník za úvěr celkem zaplatí. To lze opět zjistit pomocí výpočtu koeficientu navýšení. K tomu je třeba znát informace o výši úvěru, úroků a nákladů na úvěr.

Následuje výpočet koeficientu navýšení, který počítá pouze se 34 splátkami:

Celková výše úvěru: 150 000 Kč

Úroky: $5120 \times 34 = 174080 - 150000 = 24\,080$ Kč

Poplatky: 0 Kč

$$\text{koeficient navýšení} = \frac{150000 + 24080}{150000} = 1,16 \quad (15)$$

Z výsledku koeficientu navýšení je patrné, že dlužník zaplatí o 16 % více, než si vypůjčil. Celková částka, kterou za úvěr zaplatí, bude činit 174 080 Kč. Samozřejmě zde stále platí předpoklad, že dlužník bude po celou dobu řádně splácet.

Pro větší přehlednost jsou zjištěné údaje opět shrnuty do tabulky:

Tab. 8 Souhrnné informace o půjčce u společnosti Air Bank

Částka úvěru	150 000 Kč
Měsíční splátka	5 120 Kč
Počet splátek	34
Úroková sazba	10,5 % p.a.
Koeficient navýšení	1,16
RPSN	11,13 %
Celková zaplacená částka	174 080 Kč

Zdroj: Vypočteno na základě údajů zjištěných u společnosti Air Bank

Tabulka počítá s úrokovou sazbou 10,5 % p.a., která bude použita pro výsledné porovnání s ostatními půjčkami. Pro výpočet výše splátky banka počítá vždy se základní úrokovou sazbou, která v tomto případě byla 13,9 %, a to z důvodu, aby se měsíční splátka neměnila v případě, že se dlužník s platbou opozdí. Tím pouze přijde o bonus v podobě prominutí dvou posledních splátek.

Velkou výhodou pro žadatele může být fakt, že banka Air Bank si za zprostředkování půjčky neúčtuje žádné poplatky. Díky tomu se vypočtené RPSN výrazně neliší od úrokové sazby.

Co se tedy stane v případě, že žadatele se se splátkou opozdí déle jak 5 dní? Může se stát, že žadatel např. zapomene peníze poslat. U P2P platform většinou pár dní není problém, popřípadě dlužník zaplatí pár korun za upomínku. Air Bank je ale v tomto ohledu daleko přísnější. Rozdíl dvou splátek může udělat poměrně dost ve výsledném RPSN a tím změnit i výhodnost celého úvěru ve výsledném porovnání.

Následující příklad modeluje, jak se parametry úvěru změní v případě opožděné splátky.

5.5.2 Modelový příklad pro opožděnou splátku u Air Bank

Měsíční částka, kterou žadatel pravidelně splácí, se zde nemění. Stále totiž počítá s roční úrokovou sazbou 13,9 %. Hodnota splátky tedy zůstává ve výši 5 120 Kč.

Co se ale změní, je počet období, po které dlužník úvěr bude splácet. Při opožděné splátce mu nebudou dvě splátky prominuty, počet 36 období tedy zůstává.

Následuje nový výpočet RPSN, který zahrnuje všech 36 splátek:

$$150000 = \frac{5120}{(1+r)^{1/12}} + \frac{5120}{(1+r)^{2/12}} + \dots + \frac{5120}{(1+r)^{35/12}} + \frac{5120}{(1+r)^{36/12}} \quad (16)$$

$$\text{RPSN} = 14,83 \%$$

V případě, že dlužník zaplatí všech 36 splátek, bude RPSN činit 14,83 % namísto původních 11,13 %. Daný úvěr se pro něj v tuto chvíli stává daleko dražším.

Stejně tak se změní i částka, kterou dlužník za úvěr zaplatí celkem. Nový koeficient navýšení bude počítat s těmito parametry:

Celková výše úvěru: 150 000 Kč

Úroky: $5120 \times 36 = 184320 - 150000 = 34\,320$ Kč

Poplatky: 0 Kč

$$\text{koeficient navýšení} = \frac{150000 + 34320}{150000} = 1,23 \quad (17)$$

Z koeficientu navýšení vyplývá, že za daný úvěr dlužník zaplatí o 23 % více. Změna zde nastala v hodnotě zaplacených úroků, na kterých žadatel v předchozím příkladu zaplatil 24 080 Kč. S opožděnou splátkou nyní na úrocích zaplatí 34 320 Kč. Celková částka, kterou by pak dlužník za úvěr zaplatil je 184 320 Kč.

V následující tabulce je znázorněno, jak by daný úvěr vypadal v případě ztráty bonusu v podobě prominutí posledních dvou splátek:

Tab. 9 Parametry půjčky s opožděnou splátkou u společnosti Air Bank

Částka úvěru	150 000 Kč
Měsíční splátka	5 120 Kč
Úroková sazba	13,9 % p.a.
Koeficient navýšení	1,23
RPSN	14,83 %
Celková zaplacená částka	184320 Kč

Zdroj: Vypočteno na základě údajů zjištěných u společnosti Air Bank

5.6 Srovnání půjčky u společností Zonky a Air Bank

V následující tabulce je znázorněno porovnání půjčky u portálu Zonky, jakožto nejvýhodnější P2P půjčkou, s bankovním úvěrem od Air Bank. Čtvrtý sloupeček tabulky představuje hodnoty pro opožděnou splátku u banky Air Bank.

Tab. 10 Výsledné srovnání pro Zonky a Air Bank

Ukazatel	Zonky	Air Bank	Air Bank (opožděná splátka)
Úroková sazba (p.a.)	10,99 %	10,5 %	13,90 %
Koeficient navýšení	1,20	1,16	1,23
Roční procentní sazba nákladů	11,66 %	11,13 %	14,83 %

Zdroj: Na základě informací zjištěných u společností Zonky a Air Bank

Půjčka u společnosti Zonky vychází velmi podobně jako u banky Air Bank. Výsledné RPSN ani nabízená úroková sazba se nijak významně neliší. U společnosti Zonky je do výsledného RPSN ještě zahrnut počáteční poplatek za zprostředkování půjčky, který u Air Bank není. Díky tomuto poplatku je půjčka u Zonky mírně dražší.

Co by mohlo žadateli při rozhodování mezi dvěma půjčkami obecně pomoci je např. možnost předčasného splacení úvěru. V tomto případě je však u obou společností tato možnost zdarma.

Zbývá tedy přihlédnout k tomu, co se stane v případě opožděné splátky. U společnosti Zonky žadateli přijde pouze upozorňovací SMS, za prvních 10 dní zpoždění ho bude stát upomínka 100 Kč. Dále mu platforma naúčtuje smluvní pokutu ve výši 500 Kč.⁷ Zpoždění 5 dní by platforma nejspíše vůbec nesankciovala.

Pokud ale žadatel bude mít zpoždění více jak 5 dní, při splácení úvěru od banky Air Bank, úroková sazba mu rovnou narůstá na 13,9 % a stejně s ní roste i RPSN. V tuto chvíli se výhodnost obrací ve prospěch platformy Zonky, jelikož ta je v tomto ohledu tolerantnější.

Pokud si je tedy žadatele jistý, že nebude mít s včasným splácením problém, měl by si zvolit úvěr u společnosti Air Bank. V případě, že žadatel nechce nést riziko prodražení úvěru, měl by si zvolit půjčku u platformy Zonky, která je benevolentnější k opoždějším splátkám.

Pro reprezentativního žadatele, který o úvěr žádá, byl však zvolen předpoklad, že bude vždy splácet včas. Pro něj tedy platí ta první možnost, kdy nejvýhodnější úvěr dostane u banky Air Bank.

⁷ Zonky na svých stránkách neuvádí, po jak dlouhé době se smluvní pokuta účtuje

5.7 Doporučení pro žadatele

Každý žadatel o půjčku by měl na počátku zvážit, jaké má možnosti. Je třeba tedy promyslet, zda bude o úvěr žádat v bance nebo zváží možnosti půjčky online. Přestože P2P půjčka má tu výhodu, že lze sjednat z pohodlí domova, neznamená to, že ji žadatel dostane rychleji než v bance.

Je třeba počítat s tím, že doba, po kterou se do půjčky investuje, může být různě dlouhá. U portálu Benefi a Bankerat není ani jistota, že půjčka bude proinvestována, pokud pro investora nebude dostatečně zajímavá.

Pro reprezentativního žadatele by vyšla nejlevněji půjčka u banky Air Bank za předpokladu, že bude vždy splácet včas. Rozhodně zde neplatí pravidlo, že půjčka typu „lidé lidem“ je pro žadatele ta nejlepší možnost, jak by se mohlo zdát z reklamních plakátů. Je třeba si uvědomit, že investor bude chtít na investici vydělat stejně jako banka.

V první řadě je potřeba zdůraznit, že tyto výsledky nebudou platit pro každého. Pro žadatele s vyšším příjmem by mohla lépe vyjít půjčka na portálu Zonky, která začíná na nižší úrokové míře (od 3,99 % p.a.), než obecně banky za spotřebitelský úvěr nabízejí. Každý žadatel je totiž individuální, nelze tedy obecně říci, že půjčka u Air Bank vyjde v každé situaci nejlépe.

Pokud je žadatel v dobré finanční situaci měl by uvažovat spíše o půjčce na portálu Zonky. V případě půjčky u Zonky musí počítat s tím, že peníze na účet dostane až poté, co je jeho půjčka zainvestována. To může trvat maximálně 7 dní. Dále je třeba počítat s tím, že musí investorům sdělit svůj příběh, ve kterém je třeba uvést, na co chce peníze půjčit. Stále se však jedná o úvěr neúčelový.

Pokud žadatel nemá zájem zveřejňovat účel půjčky nebo nechce čekat na zainvestování půjčky, měl by požádat o úvěr v klasické bance. Je třeba brát na vědomí, že i banky se ve svých nabídkách můžou velmi lišit, proto je nutné udělat si vlastní průzkum jednotlivých bankovních nabídek.

V opačném případě, tedy pokud žadatel není v dobré finanční situaci a nesplňuje kritéria pro půjčku v bance, může žadatel zkusit štěstí na portálu Bankerat. Zde ovšem musí počítat s mnohem vyšší úrokovou sazbou. Portál na svých stránkách zveřejňuje i finanční situaci anonymních žadatelů a vždy se jedná o lidi, co splácí již několik půjček. Z toho je tedy patrné, na jakou skupinu lidí je tento online portál zaměřen. Pokud má žadatel již nějaký zápis v bankovním či nebankovním registru, stále má ještě šanci na půjčku u tohoto portálu.

Platforma Zonky také poskytuje rizikovější půjčky s vyšším úrokem, ovšem nikde nezveřejňuje informace o těchto žadatelích. Nelze tedy jednoznačně říci, kdy ještě žadatel má půjčku možnost získat a kdy už mu žádost neprojde.

Nelze ani potvrdit závěr, že P2P půjčky jsou vhodné spíše pro „neplatiče“ nebo dlužníky, které mají finanční problémy. Záleží totiž na dané platformě, na kterou skupinu žadatelů je zaměřena.

Pro solventního žadatele je to však zatím na českém trhu pouze P2P platforma Zonky, která může konkurovat bankovním spotřebitelským úvěrům.

6 Diskuze

Z obecných doporučení pro žadatele vyplývá, že české P2P platformy jsou zaměřeny na zcela jinou skupinu žadatelů než banky. Podobně jsou na tom i půjčky v Americe a Velké Británii, kde podle Mateescu (2014) je typickým žadatelem osoba, která splácí více půjček a P2P půjčku žádá na konsolidaci svých dosavadních úvěrů.

Další specifickou skupinou žadatelů jsou podle Mateescu (2014) pak malé a střední firmy, které začínají s podnikáním. Podnikatelské úvěry však zatím české P2P platformy nenabízejí.

Tvrzení, že P2P půjčky jsou prozatím spíše jen doplňkem bankovních poskytovatelů, potvrzují i studie zahraničních autorů. Renton (2014) došel ve své práci k závěru, že zejména americké banky s těmito platformami úzce spolupracují a nepovažují je za příliš velkou konkurenci. Podobný názor mají i Milne a Parboteeah (2016), kteří uvádí že P2P úvěry využívají hlavně malé firmy, které by na úvěr v bance nedosáhly.

Podobně jsou na tom i P2P úvěry ve Velké Británii, zde autoři Milne a Parboteeah (2016) své výsledky opírají o číselné statistiky, ze kterých vyplývá, že podíl P2P úvěrů na celkovém objemu poskytnutých úvěrů je ve Velké Británii stále velmi malý. Přesto však Atz a Bholat (2016) došli ve své práci k závěru, že P2P půjčky mají pozitivní dopad na úrokové sazbu nezajištěných spotřebitelských úvěrů ve Velké Británii. Právě v oblasti spotřebitelských úvěrů autoři vidí největší budoucí potenciál P2P půjček.

Stejně závěry prozatím platí i pro Českou republiku, kde jsou P2P půjčky stále na svém počátku. To, jak se k těmto půjčkám české banky postaví a zda na ně budou mít nějaký vliv, ukáže teprve čas. V tomto okamžiku však P2P půjčky tvoří pouze bezvýznamné procento z objemu všech poskytnutých úvěrů v České republice.

7 Závěr

Hlavním cílem této práce bylo zhodnocení výhodnosti půjček od tzv. peer-to-peer poskytovatelů působících na českém trhu. K hodnocení byly vybrány tři české platformy, a to Benefi, Zonky a Bankerat. Výhodnost byla posuzována na základě tří zvolených ukazatelů, kterými jsou úroková míra, RPSN a koeficient navýšení.

Z historie těchto půjček vyplývá, že je třeba dané půjčky regulovat, jinak nebudou výhodné ani pro dlužníka, ani pro věřitele. Tato skutečnost je v České republice ošetřena zákonem o spotřebitelském úvěru, kterému všichni poskytovatelé P2P půjček podléhají. Dohled nad těmito portály provádí Česká národní banka.

Postup získání P2P půjčky je na všech portálech velmi podobný. Důležitý je pouze přístup internetu, přes který celý proces od žádosti až po získání půjčky probíhá. Žadatel se jen musí rozhodnout, na kterém portále o půjčku zažádá.

Otázkou, u které platformy vyjde půjčka nejlevněji, se zabývala praktická část této práce. Půjčka byla požadována pro reprezentativního žadatele, kterému byla platformou přidělena úroková sazba. Porovnání proběhlo pomocí modelových příkladů, kde byly vypočteny vybrané ukazatele.

Nejvýhodněji z porovnávaných P2P portálů pro reprezentativního žadatele vyšla půjčka u platformy Zonky, která žadateli nabídla roční úrokovou sazbu 10,99 %. Získání půjčky zde bylo pro žadatele nejlevnější a také doba proinvestování půjčky trvala nejméně ze všech porovnávaných portálů. Navíc zde má žadatel sto-procentní jistotu, že jeho půjčka bude proinvestována, jelikož portál Zonky má velký přetlak investorů.

Druhá nejvýhodnější půjčka pro žadatele by vyšla u portálu Benefi, kde se ale objevil problém s tím, že platforma dočasně pozastavila svoji činnost. Důvody, které platformu vedly k tomuto rozhodnutí, jsou značně diskutabilní, jisté je však to, že souvisí s novým zákonem o spotřebitelském úvěru.

Nejméně výhodná by pro daného žadatele byla půjčka u společnosti Bankerat. Za zprostředkování půjčky žadatel zaplatí téměř 10 000 Kč a celkově pak zaplatí skoro o 40 % více, než si vypůjčil. Dalším problémem může být to, že půjčka vůbec nemusí být zainvestována, pokud se investorovi nebude zamlouvat. Údaje o žadateli jsou navíc zveřejněné v aukcích na webu, kde je může vidět každý návštěvník portálu.

Poslední otázkou, kterou zbývá zodpovědět, je to, zda P2P jsou opravdu tak výhodné, jak se tváří a zda by je banky měly brát jako možnou konkurenci. Odpověď na tuto otázku byla zjišťována pomocí modelového příkladu pro banku Air Bank. Parametry půjčky i žadatel zůstaly stejné jako v případě P2P poskytovatelů.

Výsledek byl takový, že půjčka u banky Air Bank vyšla nakonec ze všech nejlevněji, ale pouze s předpokladem, že dlužník bude splácet vždy včas. V práci tedy nebylo prokázáno tvrzení, že P2P půjčky jsou pro dlužníka levnější než bankovní úvěry.

Jediná nevýhoda bankovního úvěru spočívá v řádném splácení, na které je kladen velký důraz. V případě, že se dlužník, byť jen o pár dní opozdí, se úvěr rá-

zem o dost prodraží. Za těchto okolností by pak vyšel pro žadatele lépe úvěr u společnosti Zonky, která je menší zpoždění se splátkou ochotna akceptovat.

Zjištěné výsledky mohou být ovlivněny zejména situací žadatele, který má ve skutečnosti mnohem více parametrů, než jsou pouze věk, příjem a finanční situace. Nedostatek vypovídací hodnoty výsledků spočívá v tom, že nelze postihnout všechna žadatelova kritéria a zároveň výsledky zobecnit pro co největší skupinu lidí. Proto tyto závěry budou vždy platit pouze pro určitou skupinu žadatelů.

Jedinou platformou, která zatím může bankám konkurovat je tedy portál Zonky. Ostatní portály jsou spíše zaměřeny na investory, resp. na své provize. Pro solventního žadatele nemá žádný smysl zde žádat o půjčku, jelikož portály Bankerat a Benefi se zaměřují spíše na ty, kteří již mají nějaké dluhy, a úvěr v bance jim neprojde.

Podobně vnímají P2P půjčky i banky ve Velké Británii a USA, kde tento systém financování vznikl. Podíl těchto typů půjček na trhu financování je totiž stále zanedbatelný. Americké banky vidí v těchto půjčkách dokonce příležitost k investování a s těmito portály navazují vzájemnou spolupráci.

V České republice žádná banka zatím podobné snahy neprojevila, to se ale v budoucnosti může změnit, jelikož P2P půjčky jsou v Česku stále na počátku. Teprve časem se ukáže, zda jejich vzájemný vztah s bankami bude konkurenční nebo spíše kooperativní.

8 Literatura

- ATZ, U., BHOLAT, D. *Peer-to-peer lending and financial innovation in the United Kingdom*. Bank of England [online]. 2015, s. 26 [cit. 2017-04-29]. Dostupné z: <http://www.bankofengland.co.uk/research/Documents/workingpapers/2016/swp598.pdf>
- Co je ukazatel RPSN? Ochrana spotřebitele*. Česká národní banka [online]. Praha [cit. 2017-03-18]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/spotrebitel/ochrana_spotrebitela/rpsn.html
- HÁJKOVÁ, G. *Nový zákon o spotřebitelském úvěru v kostce*. In: Měšec.cz [online]. 2016 [cit. 2017-03-19]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/clanky/novy-zakon-o-spotrebitelskem-uveru-v-kostce/>
- HÁJKOVÁ, M. *Lidé půjčují lidem: Srovnání P2P platforem*. In: Peníze.cz [online]. Partners media, s.r.o, 2017 [cit. 2017-03-04]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/spotrebitelske-uvery/319506-lide-pujcuji-lidem-srovnani-p2p-platforem>
- HÁJKOVÁ, M. *Investice na P2P a P2B platformách: Kolik nesou a jaká jsou rizika*. In: Peníze.cz [online]. Partners media, 2017 [cit. 2017-03-04]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/investice/319913-investice-na-p2p-a-p2b-platformach-kolik-nesou-a-jaka-jsou-rizika>
- HERNANDEZ, R., et al. *Peer pressure: How peer-to-peer platforms are transforming the consumer lending industry* [online]. 2015, s. 18 [cit. 2017-04-22]. Dostupné z: <http://www.pwc.com/us/en/consumer-finance/publications/assets/peer-to-peer-lending.pdf>
- HERZENSTEIN, M., SONENSHEIN, S., DHOLAKIA, U. *Tell Me a Good Story and I May Lend You My Money: The Role of Narratives in Peer-to-Peer Lending Decisions* [online]. 2011, s. 40 [cit. 2017-04-30]. DOI: 1840668. Dostupné z: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1840668
- Investování na benefi*. Czshares [online]. 2016 [cit. 2017-04-23]. Dostupné z: <http://czshares.com/category/investovani/peer-to-peer-pujcky/benefi/>
- Jak fungují půjčky na síti*. DTest [online]. Praha, 2016 [cit. 2017-04-19]. Dostupné z: <https://www.dtest.cz/clanek-5031/jak-funguji-pujcky-na-siti>
- Jak to funguje?* Zonky.cz [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-03-19]. Dostupné z: <https://zonky.cz/#jak-to-funguje>
- Kdo jsme*. Bankerat [online]. 2017 [cit. 2017-03-04]. Dostupné z: <https://www.bankerat.cz/o-nas/kdo-jsme/>
- Klient: často kladené otázky*. Zonky.cz [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-03-19]. Dostupné z: <https://zonky.cz/otazky-a-odpovedi>
- KRULIŠ, K., REZKOVÁ, A. *Analýza vybraných sektorů sdílené ekonomiky v České republice* [online]. 2016 [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: <http://www.amo.cz/analyza-vybranych-sektoru-sdilene-ekonomiky-v-ceske-republice/>

- Lending Club Statistics*. Lending Club [online]. San Francisco, 2017 [cit. 2017-05-07]. Dostupné z: <https://www.lendingclub.com/info/demand-and-credit-profile.action>
- LICHTENWALD, R. *The history of Peer to Peer Lending*. In: Peer & Social Lending [online]. 2014 [cit. 2016-04-28]. Dostupné z: <http://peersociallending.com/news/history-peer-peer-lending/>
- MATEESCU, A. *Peer-to-Peer Lending*. Data & Society Research Institute [online]. New York, 2015, s. 23 [cit. 2017-04-15]. Dostupné z: <https://datasociety.net/pubs/dcr/PeertoPeerLending.pdf>
- Mikropůjčka – Slovník finančních pojmů*. Okfin.cz [online]. [cit. 2017-03-27]. Dostupné z: <http://www.okfin.cz/slovník-pojmu/mikropujcka>
- MILNE, A., PARBOTEEAH P. *The Business Models and Economics of Peer-to-Peer Lending* [online]. 1. Belgie: European Credit Research Institute, 2016 [cit. 2016-03-04]. ISBN 978-94-6138-526-0.
- O nás*. Benefi: Lidé půjčují lidem [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-03-18]. Dostupné z: <https://www.benefi.cz/o-nas/>
- Otázky a odpovědi*. Benefi: Lidé půjčují lidem [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-03-18]. Dostupné z: <https://www.benefi.cz/faq/>
- Podmínky poskytnutí půjčky*. Benefi: Lidé půjčují lidem [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-03-18]. Dostupné z: <https://www.benefi.cz/pujcky/podminky-pujcek/>
- Podmínky pro používání úvěru*. Air Bank [online]. Praha: Člen skupiny PPF, 2017 [cit. 2017-04-01]. Dostupné z: <https://www.airbank.cz/file-download/podminky-pro-pouzivani-uveru-platne-od-1-12-2016.pdf>
- Poplatek žadatele*. Benefi: Lidé půjčují lidem [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-03-18]. Dostupné z: <https://www.benefi.cz/pujcky/cenik-poplatku/>
- Postup poskytnutí půjčky*. Benefi: Lidé půjčují lidem [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-03-18]. Dostupné z: <https://www.benefi.cz/pujcky/postup-poskytnuti-pujcky/>
- Pravidla portálu – podmínky služby Zonky*. Zonky.cz [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-03-19]. Dostupné z: https://zonky.cz/downloads/Zonky_Pravidla_portalu.pdf
- Průměrné mzdy - 4. čtvrtletí 2016*. Český statistický úřad [online]. 2017 [cit. 2017-03-24]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cri/prumerne-mzdy-4-ctvrtleti-2016>
- Půjčka*. Bankerat [online]. 2017 [cit. 2017-03-19]. Dostupné z: <https://www.bankerat.cz/pujcka/>
- Půjčka, která nic neschovává*. Air Bank [online]. Praha: Člen skupiny PPF, 2017 [cit. 2017-04-01]. Dostupné z: <https://www.airbank.cz/produkty/pujcka/>
- PŮLPÁNOVÁ, S. *Komerční bankovníctví v České republice*. 1. Praha: Oeconomica, 2007. ISBN 978-80-245-1180-1.

- RADOVÁ, J., DVOŘÁK P., MÁLEK J. *Finanční matematika pro každého*. 7. Praha: Grada, 2009. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-3291-6.
- RENTON, P. *Understanding Peer to Peer Lending*. In: LendAcademy.com [online]. 2015, s. 13 [cit. 2017-04-13]. Dostupné z: <http://www.lendacademy.com/Understanding-Peer-to-Peer-Lending.pdf>
- Seznam aukcí*. Bankerat [online]. 2017 [cit. 2017-04-02]. Dostupné z: <https://www.bankerat.cz/seznam-aukci/>
- Splátkový kalkulátor*. Finance.cz [online]. Mladá fronta, 2017 [cit. 2017-04-14]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/uvery-a-pujcky/kalkulacky-a-aplikace/splatkovy-kalkulator/>
- Spotřebitelský úvěr: Ochrana spotřebitele*. Česká národní banka [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-03-27]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/spotrebitel/ochrana_spotrebitele/spotrebitelsky_uver.html
- ŠIRŮČEK, M., ŠOBA O. *Finanční matematika v praxi*. 2. Praha: Grada Publishing, 2017. ISBN 978-80-271-0250-1.
- Velké srovnání bankovních půjček 2016*. OKfin [online]. Liberec, 2017 [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <http://www.okfin.cz/magazin/velke-srovnani-bankovnich-pujcek-2016>
- Zákon č. 284/2009 Sb., o platebním styku*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-284>
- Zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-257>
- ZANDL, P. *P2P půjčky přes web narazily na regulátora akciového trhu*. In: Lupa.cz [online]. 2008 [cit. 2017-04-19]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/p2p-pujcky-narazily-na-sec/>
- ZIKA, M. *RPSN, úroková sazba a koeficient navýšení aneb jak vybrat nejvýhodnější úvěr*. In: Peníze.cz [online]. Partners media, 2006 [cit. 2017-03-22]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/18017-rpsn-urokova-sazba-a-koeficient-navyseni-aneb-jak-vybrat-nejvyhodnejsi-uver>
- Zonky.cz: Lidé půjčují lidem* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-03-19]. Dostupné z: <https://zonky.cz/>
- Zotify – Statistika systému Zonky*. Zotify.cz [online]. Praha, 2016 [cit. 2017-04-05]. Dostupné z: <https://zotify.cz/stats?dateStart=2016-01-01&dateEnd=2016-12-31>